

Vuokkiniemi
Latvajärvi
Karhu

Vuonna 1839 Latvajärvellä käyneen M. A. Castrenin mukaan kylässä tuolloin asuneet Karhun suku olisi saapunut 4-6 sukupolvea sitten Hämeestä, Orivedeltä; saman tiedon tallensi vuonna 1886 Juvelius. Boreniuksen mukaan Karhut, ”joita (oli vuonna 1872) taloja kymmeninen” – vuonna 1859 koko kylässä oli 41 taloa -- olisivat muuttaneet Muhokselta. Karhun sukua on asunut Muhoksella 1500-luvun jälkipuoliskolta lähtien, minkä perusteella Suorsa pitää sitä suvun viimeisenä todennäköisimpänä lähtöalueena. Hän pitää niin ikään mahdollisena, että suvun edustajat olisivat kertoneet Castrenille (ja Juveliukselle) kaukaisimman muistamistaan lähtöalueista. Muistitiedon pohjalta vuonna 1679 Latvajärveltä mainittu sn. Kargojev voidaan palauttaa muotoon Karhu (Karhunen).¹

Joskus 1700-luvun vaihteessa autioituneeseen Latvajärven kylään asettui uusia asukkaita vähän ennen vuotta 1754. Latvajärvi sijaitsee vain muutaman kilometrin päässä rajasta. Suomen puolelta mahdollisesti toistuvia hyökkäyksiä pitkään pelänneet länsivienalaiset uskaltautuivat mitä todennäköisimmin uudelleenasetuttamaan Latvajärven vasta Ruotsin murskatappioon päätyneen Pikkuvihan (1741-1743) jälkeisenä aikana. Kylässä 1670-luvulla suvuista ainoastaan Karhuset mainitaan Latvajärven asukkaina myös 1800-luvulla.

Vuoden 1718 hyökkäyksen jälkeen Latvajärven hylänneet Karhuset ilmeisesti palasivat kotikyläänsä vasta Perttusten esimerkin rohkaisemina.²

1. Karhu Teppana	Laj.K.	4
1.1. Karhu Jouhko Teppananpoika	Laj.K.	4
1.2. Karhu IivanaTeppananpoika	Laj.K.	5
1.3. Karhu Iivana Teppananpoika	Laj.K.	6
1.4. Ahonen Ustenie Teppanantyttö	Laj.K.	6
1.1.1. Karhu Jeremie Jouhkonpoika	Laj.K.1.	7
1.1.2. Karhu Simana Jouhkonpoika	Laj.K.2.	7
1.1.3. Karhu Iivana Jouhkonpoika	Laj.K.3.	7
1.2.1. Karhu Iivana Iivananpoika	Laj.K.1.	7
1.2.2. Karhu Moarie Iivanantyttö	Laj.K.2.	8
1.2.3. Karhu Petri Iivananpoika	Laj.K.3.	8
1.2.4. Karhu Ortjo Iivananpoika	Laj.K.4.	9
1.2.5. Karhu Veto Iivananpoika	Laj.K.5.	9
1.2.6. Karhunen Maksima Iivananpoika	Laj.K.6.	9
1.2.7. Perttunen Anni Iivanantyttö	Laj.K.7.	9
1.2.8. Karhu Petri Iivananpoika	Laj.K.8.	10
1.2.9. Huovinen ? Iivanantyttö	Laj.K.9.	10
1.2.10. Huovinen Oksenie Iivanantyttö	Laj.K.10.	11
1.3.1. Karhu Anni Iivanantyttö	Laj.K.1.	11
1.3.2. Ahtonen Marppa Iivanantyttö	Laj.K.2.	12
1.3.3. Karhunen Varvana Iivanantyttö	Laj.K.3.	12
Karhu Vasselei Jeremienpoika	Laj.K.1.1.	12
Kormilainen Moarie Jeremientyttö	Laj.K.1.2.	13
Karhunen Irina Ivanintyttö	Laj.K.1.1.	13
Karhunen Agafja Ivanintyttö	Laj.K.1.2.	13
Karhunen Jevdokija Ivanintyttö	Laj.K.1.3.	13
Karhunen Ivan Ivaninpoika	Laj.K.1.4.	13

Karhunen Pjotr Ivaninpoika	Laj.K.1.5.	13
Karhunen Ksenja Ivanintyttö	Laj.K.1.6.	13
Huovinen Iro Iivanantyttö	Laj.K.1.7.	13
Karhu Vasili Pjotrinpoika	Laj.K.3.1.	14
Karhu Irina Pjotrintyttö	Laj.K.3.2.	14
Karhu Maria Pjotrintyttö	Laj.K.3.3.	14
Karhu Anna Pjotrintyttö	Laj.K.3.4.	14
Karhu Luka Pjotrinpoika	Laj.K.3.5.	14
Karhunen Aleksei Artjominpoika	Laj.K.4.1.	15
Karhunen Darja Artjomintyttö	Laj.K.4.2.	15
Seppänen ? Ortjontyttö	Laj.K.4.3.	15

2. Karhu Nihvon	Laj.K.	15
2.1. Karhu Ontto Nihvonpoika	Laj.K.	16
2.1.1. Karhu Iro Ontontyttö	Laj.K.1.	16
2.1.2. Karhu Paraska Ontontyttö	Laj.K.2.	16
2.1.3. Karhu Iivana Ontonpoika	Laj.K.3.	16
2.1.4. Karhu Tatjana Ontontyttö	Laj.K.4.	17
2.1.5. Karhu Jaakko Ontonpoika	Laj.K.5.	17
2.1.6. Karhu Jehhimä Ontonpoika	Laj.K.6.	18
Karhu Iro Jaakontyttö	Laj.K.5.1.	18
Karhu Paraska Jaakontyttö	Laj.K.5.2.	18
Karhu Tatjana Jaakontyttö	Laj.K.5.3.	18
Karhu Sandra Jaakontyttö	Laj.K.5.4.	18
Karhu Vasselei Jaakonpoika	Laj.K.5.5.	18

3. Karhunen Anna	Laj.K.	19

3. Karhunen Huotari	Laj.K.	19
3.1. Karhunen Vasili Huotarinpoika	Laj.K.	19
3.1.1. Karhunen Jaakko Vasilinpoika	Laj.K.1.	20
3.1.2. Karhunen Fedot Vasilinpoika	Laj.K.2.	20

4. Karhu Lokina	Laj.K.	20
4.1. Lesonen Olona Lokinantyttö	Laj.K.1.	21
4.2. Karhunen Jeremie Lokinanpoika	Laj.K.2.	21
4.3. Karhunen Iivana Lokinanpoika	Laj.K.3.	21
Karhunen Kirill Jeremienpoika	Laj.K.2.1.	22
Karhunen Vasili Jeremienpoika	Laj.K.2.2.	22
Sallinen Ljuuba Jeremientyttö	Laj.K.2.3.	22
Karhu Matti Iivananpoika	Laj.K.3.1.	22
Karhu Miikkula Iivananpoika	Laj.K.3.2.	22
Karhu Muarie Iivanantyttö	Laj.K.3.3.	22
Karhu Riiko Vasseleinpoika	Laj.K.2.2.1.	23
Karhu Pekka Vasseleinpoika	Laj.K.2.2.2.	23
Karhu Trohkima Vasseleinpoika	Laj.K.2.2.3.	23
Karhu Nikolai Pekanpoika	Laj.K.2.2.2.1.	23

5. Karhu Petri	Laj.K.	23
5.1. Karhu Timo Petrinpoika	23	

5.2. Karhu Timo Petrinpoika	Laj.K.	25
5.1.1. Karhunen Vasselei Timonpoika	Laj.K.1.	26
5.2.1. Karhunen Vasselei Timonpoika	Laj.K.1.	26
5.2.2. Karhunen Mark Timonpoika	Laj.K.2.	27

6. Karhunen	Laj.K.	27
6.1. Karhunen Ontto	Laj.K.1.	27
6.2. Karhunen Ivan	Laj.K.2.	27
6.3. Karhunen Jevdokia	Laj.K.3.	27

1. Karhunen Jeremie	Laj.K.	27
1.1. Karhunen Mihail Jefiminpoika	Laj.K.	27

7. Karhunen Jefim	Laj.K.	28
7.1. Karhunen Jefiminpoika	Laj.K.1.	29

7. Karhunen	Laj.K.	29
7.1. Karhunen Maksima	Laj.K.1.	29
7.2. Karhunen Ivan	Laj.K.2.	29

8. Karhu Riiko	Laj.K.	30
8.1. Karhu Arhippa Riionpoika	Laj.K.1.	30
Kargujev Ivan Arhipanpoika	Laj.K.1.1.	30

1. Karhu Arhip	Vuk.K.	30
1.1. Karhu Matti Arhipanpoika	Vuk.K.1.	30
Karhu Pekka Matinpoika	Vuk.K.1.1.	30
Karhu Olga Matintyttö	Vuk.K.1.2.	30
Garmujev Bertta Pekantyttö	Vuk.K.1.1.1.	30

1. Karhunen	Laj.K.	31
1.1. Karhunen	Laj.K.	31

1. Karhu Piminä	Laj.K.	31
1.1. Karhu Rotja Piminänpoika	Laj.K.	31
1.1.1. Karhu Petri Rotjanpoika	Laj.K.	32

1. Karhunen Iknatta	Laj.K.	32
1.1. Karhunen Iivana Iknattanpoika	Laj.K.	33

Karhu Homa	Laj.K.	33

Karhu Kirilä	Laj.K.5.	33
Karhu Timo Kirilänpoika	Laj.K.5.1.	34
Karhu Oleksei Kirilänpoika	Laj.K.5.2.	34
Lesonen Anni Kiriläntyttö	Laj.K.5.3.	34
Lesonen Okahvie Kiriläntyttö	Laj.K.5.4.	35

Karhu Kondrat	Laj.K.1.	35
Karhu Vasselei Kondratanpoika	Laj.K.1.1.	35

Karhu Ontsi Kondratanpoika	Laj.K.1.2.	35
Lesonen Iro Kontratantyttö	Laj.K.1.3.	35
Karhu Simana Vasseleinpoika	Laj.K.1.1.1.	36
-----		36

1. Karhu Teppana

Laj.K.

Lapset: Jouhko, Suuri-Iivana, Pieni-Iivana ja Ustenie

1.1. Karhu Jouhko Teppananpoika

Laj.K.

Synt. n. 1831

Kuollut 1910-luvulla

Puoliso: Varvana

Synt. n. 1840, Latvajärvi, Hoapovaara

lapset: Jeremie, Simana ja Iivana (ja 2 tyttöä)

Varvana, Jouhkon vaimo.

Laulanut Boreniukselle.³

Jouhko Karhu, synt. n. 1831, Latvajärvi, maanviljely, myllärin työ.⁴

Jouhkon vaimo Varvana; Latvaj.

Latvajärvestä syntyisin, Hoapovaaralta tuotu. Eli vielä v. 1908 lähes 70:n ikäisenä. Ei ollut erikoinen laulaja.⁵

Varvana, Jouhkon naini, syntynyt Latvajärvellä, vielä elää ja on lähes 70 vuoden vanha. Talouttaan hän on hyvin hoitanut. Varvana on hyvä luontoinen siivo ihminen. Varvanalla on 3 poikaa ja 2 tyttöä.⁶

Jouhkolla (kuoli 1910-luvun lopulla; hänen veljensä. oli »Suuri-Iivana») ja hänen vaimollaan **Varvanalla** oli poikia paitsi Jeremie myös Simana ja Iivana.⁷

Latvajärven kylässä asui **Jouhko Teppananpoika Karhu** (synt. olettavasti 1818), jonka sisko Ustenie oli aiemmin mainitun tietäjä Kuzma Ahosen vaimo. **Jouhkolla oli veljiä Suuri-Iivana ja Pieni-Iivana.** Jouhkon kotitalossa elettiin aika vauraasti. Hänellä oli suuret pellot ja satoakin tuli hyvinä vuosina runsaasti. Mutta siihen aikaan Latvajärvellä kaikki elo jauhettiin käsikivillä, minkä hyvinä satovuosina kävi kovin raskaaksi ja vei paljon aikaa. Jouhko rakensi Latvajoen Nivakoskeen vesimyllyn, joka tuli noin kahden kilometrin päähän hänen kotoaan. Se oli kylän ensimmäinen vesimylly. Mutta Latvajoki oli vähävetinen, ja mylly pyöri vain keväisin ja syksyisin. Siksi Jouhko rakensi myllensä eteen jonkinlaisen pienen patolaitteen, joka nosti hiukan veden tasoa kyläjärvestä.⁸

Vanhojen latvajärveläisten muistin mukaan Suuri Timo oli hyvin tunnettu kolttosistaan. Siksi hänestä liekin sanottu, että hän oli nuorena ollut oikein >>miesten mies, oli miehen muikku>>. Timolle lienee käynyt kateeksi **Jouhkon** myllynhanke, koska tämän talous oli yhä vaurastumaan päin. Siksi hän keksi erään tuuman, jolla voisi syyttää Jouhkoa hankkeineen. Hän alkoi selostaa kyläläisille, että kun Jouhkon padon takia vesi nousi järvestä, nyt mätänevät kaikki luhtanurmet järven rannoilla. Pato on hajoitettava ja mylly tuhottava, koska siitä koituu vahinkoa koko kylälle. (Tästä muuten Voaran Iivana ja Myllyvaaran Huoti täsmensivät, ettei järven rannoilla ollut kuin yksi surkea soutaranta, so. Pieni länttä heinikkaa, josta heinä soudettiin kotiin kuivattavaksi.)

Timo löysi kuitenkin joitakin kannattajia tuumalleen ja niin eräänä sunnuntaina tämä sakkisuuntautui maitse Jouhkon myllylle ja pani sen mäsäksi.⁹

Latvajärvi

(Suuri-Iivana)

1.2. Karhu Iivana Teppananpoika

Laj.K.

(Ivan Kargujev)

Synt. n. 1836

Puoliso: Perttunen Iro

(Agafja)

Synt. n. 1839, Latvajärvi

lapset:, Moarie ja Anni

Lapset: Ivan, Maria, Pjotr, Artjom, Vasili, Maksim, Anna, Pjort, Oksenie ja Varvana

Esimerkkinä tällaisesta kehityksestä tarkastellaan Ivan Kargujevin johtaman kotitalouden kokoonpanoa eri tarkasteluvuosina. Vuonna 1890 54-vuotias Ivan Kargujev johti kymmenhenkistä ydinperhettä, johon kuuluivat hänen 51-vuotias vaimonsa Agafja sekä heidän lapsensa eli 27-vuotias Ivan, 20-vuotias Maria, 18-vuotias Pjotr, 16-vuotias Artjom, 15-vuotias Vasili, 14-vuotias Maksim, 11-vuotias Anna ja 8-vuotias Pjort. Vuoteen 1900 mennessä tuolloin 66-vuotiaaksi merkityn Ivan Kargujevin johtama kotitalous laajeni 5b2-tyyppiseksi suurperheeksi, joka käsitti kolmea sukupolvea edustavat neljä avioperheyksikköä, jotka kaikki koostuivat täydellisistä aviopareista. 17 asukasta käsittävä suurperhe omisti tuolloin kaksi asuintaloa, joskin rippikirjasta puuttuvat tarkemmat tiedot yksittäisten avioperheyksikköjen sijoittumisesta käytettävissä oleviin tiloihin. Isännän johtamaan avioperheyksikköön kuuluivat hänen 61-vuotias vaimonsa Agafja sekä avioparin nuorimmat jälkeläiset eli 24-vuotias Vasili, asepalvelusta parhaillaan suorittanut 23-vuotias Maksim ja 21-vuotias Anna.

Tarkasteltavan suurperheen isännän kolme vanhinta poikaa olivat vuoteen 1900 mennessä avioituneet ja hankkineet lapsia.

Vuoteen 1910 mennessä tapahtuneesta jaosta huolimatta Ivan Kargujevin kotitalous säilyi 5b2-tyyppisenä suurperheenä. Siihen jälkimmäisenä tarkasteluvuonna kuuluneet 14 asukasta edelleenkin asuivat kahdessa talossa. Suurperhe käsitti kolme avioperheyksikköä, jotka kaikki olivat täydellisiä aviopareja. 76-vuotiaaksi merkityn isännän johtamaan avioperheyksikköön kuuluivat hänen 71-vuotias vaimonsa Agafja sekä heidän yksinäiseksi jäänyt 31-vuotias poikansa Vasili. Vanhan isäntäparin kaksi poikaa olivat vuoteen 1910 mennessä muuttaneet pois kotitaloudesta.¹⁰

Vaan kun tuli keväällä Kuivajärvässä Miikkulan praasniekka, jonne saapui väkeä Latvajärvestä saakka, niin katreliä kisattaessa hän mieltyi erääseen Latvajärven tyttöön, Okseniehen, joka heti praasniekasta jäi Kuivajärveen, ei halveksinut Huotarin sisäänlämpiävää pirttiä. Sitten he yhdessä menivät Oksenien isältä Iivanalta (»Karhu-Iivanalta») kysymään, mitä hän naimiskaupasta arveli. Isä oli pahoillaan, mutta antoi luvan: »Vielähän niitä miula jäi, eipähän tuo ollut ainut tyttö!» Iivanaa kutsuttiin »Suureksi Iivanaksi», vaikka hän oli huomiota herättävän pienikokoinen. »Senkö tähän silmä kutsutah Suureksi Iivanaksi, jotta siula ois hyva mieli?» ihmettelivät lapset. - Oksenien äiti oli Perttuni Iro, sokean Miikkali Perttusen serkku.

»Suuren Iivanan» eli Iivana Karhusen ja Iron lapset olivat: (pojat) Veto; Ortjo, jonka vaimo Oksenie oli Latvajärven Nauvunvaaralta; he tulivat 1. maailmansodan jälkeen Suomeen, jossa heidän tyttärensä meni naimisiin Suomussalmen kirkolla kauppianaan toimineen (v.1882 syntyneen) vuokkiniemeläisen Teppo 1. Teppana Seppäsen (alk. Loginov) kanssa; Iivana; Maksima, joka kaatui Japanin sodassa; Vasselei; Petri, oli Saksan sodassa 6 vuotta vankina; (tytöt) Oksenie, synt. 1868, kuoli 1945, naimisissa Huotari Huovisen kanssa Kuivajärvässä; Moarie, hänen aviomiehensa

Niikkana oli Latvajärven Haapavaaralta; Anni oli samoin naitu Haapavaaralle, aviomies Arhipan Simana.¹¹

(Pieni-Iivana)

1.3. Karhu Iivana Teppanapoika

Laj.K.

(Melentjev)

lapset:Anni, Marppa ja Varvana

Latvajärvi Talo 29

Hoapovoara

1.4. Ahonen Ustenie Teppanantyttö

Laj.K.

(Ustenie Stepanovna Kargujeva)

Puoliso: 1.1.1. Ahonen Kusma Moiseinoika

Laj.A.

(Agojev Kozma)

Synt. 1837

Kuoli 1921

Lapset: Iivana, Soava ja Olona (3 poikaa ja 2 tyttöä)

Talo 29) Ahonen Kusma (Moiseinoika; tietäjä).¹²

Moiseino Kusma, Ahosia.

Laulanut Boreniukselle.¹³

Ahoni Kusma; Latvaj.

Engelbergille laulanut; epäilemättä = Moiseino Kusma; ks. Sitä.¹⁴

Kuzma eli koko ikänsä hyvin pienessä pöksässä Haapavaaralla. Hän ei rakentanut uutta taloa, vaikka oli suorastaan voimannmies. Kaiketi eivät rakennushommat sopineet hänen tietäjän mentaliteettiinsa. Jo nuoruudessaan, sulhasmiehenä, Kuzma paljastui suureksi tietäjäksi. Hän nai rikkaan talon tyttären Teppanan Ustenien. Tytön vanhemmat olivat tietenkin kivenkovaan tätä naimakauppaa vastaan, mutta kun Kuzma >>loati>>, niin Ustenie oli mennyt >>uralle>>, >>sarajan soimiloukosta sulhaselle jälkeh pakeni>>, siis aukosta, josta pudotettiin heiniä karjalle. Näi kertovat useat vanhat latvajärveläiset.¹⁵

Moiseino Kuzman kotia kuvannee parhaiten hänen appinsa, Ustenien isän Teppanan, mielipide, kun tämä oli monien vuosien kuluttua käynyt ensi kerran tyttärensä elinpaikkaa katsomassa. Silloin Teppana oli laushtanut rahvaan muistissa säilyneet sattuvat sanansa:

- Kun olis hoti talo, jotta sukset vois seinöä vassen panna, niin kun ei ole seinöä senkänä vertoa.¹⁶

Moiseino Kusma;Latvaj.

Ahosia Latvaj:n Hoapovaaralta. Kusman laulutuksesta kertoo Bor.: ”Illan suussa sunnuntaina, kun työ minulta loppui, läksin neljänneksen päästä Hautavaaralta etsimään erästä laulajaa Kusmaa, joka päivällä oli metsässä. Minä tapasin miehen, mutta aika oli myöhäinen, jonka tähden panin kirjaan ainoastaan yhden runon. Hän lupasi seuraavana päivänä tulla luokseni tointaan jatkamaan, vaan ei tullut.” Myöhemmin laulatti Karjalainen Kusmaa, joka silloin oli 61 v. vanha. Oppinut virtensä taatoltaan. Suku kotoisin Oulujoelta. Elänyt ikänsä Latvajärvellä kaskenpoltosta, metsästyksestä ja kalastuksesta. V. 1908 hän asui vaimonsa kanssa sadan vuoden vanhassa pirttisessä, joka oli pönkitetty seipäillä sekä sisältä että ulkoa, jotta katto ei sortuisi vanhusten päälle. Tietäjän ammatista oli Kusmalla vielä vanhanakin jonkun verran tuloa. Oli luja

tietohuisissaan; sille parille, jonka hän patvaskana pani yhteen, ei tullut mitään pahaa pahansuovain ihmisten puolelta. Ks. Ahoni Kusma; isä Piirteini I. Spiireini Moissei; ks. sitä.¹⁷

Moisei Kusma Ahosie on yli 70 vuoden vanha. Kusma ei ole sanottavasti missään käynyt, vaan on eleillyt Latvajärvellä. Kalastuksella, metsästyksellä, nuorempana kasken poltolla, mutta sittemmin pellon kynällä Kusma on elättänyt perhettään; köyhyys on ahdistellut Kusmaa alituisesti. Nykyään hän elää vaimonsa kanssa sadan vuoden vanhassa pienessä pirttisessä, joka on pönkitetty seipäillä sekä sisältä että ulkoa, ettei katto sortuisi vanhusten päälle. Kusman lapset, joita on 3 poikaa ja 2 tyttöä, ovat jättäneet vanhempansa omin neuvoin elämään. Kusma vielä nytkin käytetty tietäjä, ja kaipa siitä tietäjän ammatista hänelle on jonkunmoista tuloa. Patvaskoina Kusma on usein ollut ja sille parille, jonka Kusma panee yhteen, ei pitäisi mitään pahaa pahan suovain ihmisten puolelta tulla; sillä Kusma on luja tietohuisissaan.¹⁸

Fedosja Agojeva joutui muuttamaan pois kotoaan. Vuonna 1900 hän asui 65-vuotiaan **Kozma Agojevin** johtamassa 5b1-tyyppisessä kotitaloudessa. Fedosja Agojevan nimi puuttuu Latvajärven rippikirjasta vuodelta 1910. Todennäköisesti Fedosja Agojeva kuoli joskus aivan vuosisadan alussa.¹⁹

Latvajärvi

(Kevon talo)

1.1.1. Karhu Jeremie Jouhkonpoika

Laj.K.1.

Puoliso: 1.1.6.6. Huovinen Outi Iivanantytty

Kuj.H.6.

Kuivajärvi

Lapset: Vasselei ja Moarie

Outi Iivanantytty Huovinen oli naimisissa Latvajärvessä. Mies oli **Jouhkon Jeremie**, ja taloa sanottiin Kevon taloksi. Jouhkolla (kuoli 1910-luvun lopulla; hänen veljensä oli »Suuri-Iivana») ja hänen vaimollaan Varvanalla oli poikia paitsi Jeremie myös Simana ja Iivana (Iivana eli Lemetissä, vaimo Joukenie oli syntynyt Kuivajärvessä tai Hietajärvessä). Outilla ja Jeremiellä oli ollut peräti 16 lasta, joista 14 kuoli pienenä ja vain kaksi »yleni», nimittäin **Vasselei** ja **Moarie**. Vasselei nai Vuokinsalmesta Moarie Hilipäntytty Karhusen (Domna Huovisen nuoremman sisaren); Moarie kuulemma elää Petroskoissa. Vasselein sisaren Moarien mies oli ollut Aleksii Kormilainen, nyt jo kuollut.²⁰

Latvajärvi Talo 16

1.1.2. Karhu Simana Jouhkonpoika

Laj.K.2.

Talo 16) Karhu Simana (Jouhkon poika)²¹

1.1.3. Karhu Iivana Jouhkonpoika

Laj.K.3.

Puoliso: Joukenie

Iivana eli Lemetissä, vaimo **Joukenie** oli syntynyt Kuivajärvessä tai Hietajärvessä.²²

1.2.1. Karhu Iivana Iivananpoika

Laj.K.1.

(Ivan Kargujev)

Synt. 1863

Puoliso: Moarie

Synt. 1869

Lapset: Irina, Agafja, Jevdokija, Ivan, Pjotr ja Ksenja

v. 1900 37-vuotias **Ivanin** johtamaan avioperheyskikköön kuuluivat hänen 31-vuotias vaimonsa **Maria** ja heidän tyttärensä eli 9-vuotias **Irina**, 8-vuotias **Agafja** ja 3-vuotias **Jevdokija**.²³

v. 1910 Isännän vanhin poika eli 47-vuotias **Ivan** johti avioperheyskikköä, johon hänen 41-vuotiaan vaimonsa **Marian** ohella kuuluivat avioparin lapset eli 9-vuotias **Ivan**, 6-vuotias **Pjotr** ja yksivuotias **Ksenja**. Avioparin vanhimmat eli 1890-luvulla syntyneet tyttäret puuttuvat po. kotitalouden asukkaiden joukosta vuonna 1910. Niistä kahden vanhimman eli vuonna 1990 9-vuotiaan Irinan ja 8-vuotiaan Agafjan voidaan ajatella avioituneen vähän ennen viimeistä tarkasteluvuotta ja muuttaneen pois kotitaloudesta. Heidän nuorempi sisar, vuonna 1900 3-vuotiaaksi merkitty Jevdokija ei saavuttanut seuraavaan tarkasteluvuoteen mennessä avioitumisikää. Todennäköisesti Jevdokija kuoli joskus vuosien 1990 ja 1910 välisenä aikana.²⁴

Latvajärvi Talo 33

Haapavaara

1.2.2. Karhu Moarie Iivanantyttö

Laj.K.2.

(Maria Ivanovna Kargujeva)

Synt. 1870, Latvajärvi

Puoliso: Lesonen Niikkana

Laj.L.

(Nikolai Lezev)

Synt. n. 1846

Latvajärvi, Haapavaara

Talo 33) Lesonen Niikkana²⁵

Moarie, hänen aviomiehensä Niikkana oli Latvajärven Haapavaaralta.²⁶

Kaksi ensimmäisenä tarkasteluvuonna esiintyneistä avioparin lapsista puuttuvat vuoden 1900 rippikirjasta. Heistä vanhempi eli **vuonna 1890 20-vuotias Maria** oli todennäköisesti muuttanut pois lapsuudenkodistaan avioitumisen myötä.²⁷

Latvajärvi Talo 3

1.2.3. Karhu Petri Iivananpoika

Laj.K.3.

(Pjotr Kargujev)

Synt. 1872

Puoliso: Maria

Lapset: Vasili, Irina, Maria, Anna ja Luka

Petri, oli Saksan sodassa 6 vuotta vankina.²⁸

Talo 3) Karhu Pekka (Suuren Iivanan poika).²⁹

V. 1900 28-vuotias **Pjotr** johti avioperheyskikköä, johon kuuluivat hänen 27-vuotias vaimonsa **Maria** ja heidän 2-vuotias poikansa **Vasili**.³⁰

V. 1910 Isäntäparin toiseksi vanhin poika eli 38-vuotias **Pjotr** ja hänen 36-vuotias vaimonsa **Maria** olivat nähtävästi menettäneet viimeiseen tarkasteluvuoteen mennessä vuoden 1900 rippikirjassa esiintyneen poikansa **Vasilin**. Vuonna 1910 tämä aviopari kasvatti neljää lasta, joita olivat 14-vuotias **Irina**, 9-vuotias **Maria**, 5-vuotias **Anna** ja yksivuotias **Luka**.³¹

1.2.4. Karhu Ortjo Iivananpoika

(Artjom Kargujev)

Synt. 1874

Puoliso: Oksenie

(Ksenja)

Synt. 1876 Latvajärvi, Nauvunvaara

Lapset: Aleksei ja Darja

Laj.K.4.

V. 1900 26-vuotiaan **Artjomin** avioperheyksikköön kuuluvat hänen 24-vuotias vaimonsa **Ksenja** sekä avioparin lapset, 3-vuotiaat **Aleksei** ja **Darja**.³²

V. 1910 **Artom Kargujev** oli vaimonsa ja neljän lapsensa kanssa muuttanut yhtiömieheksi tai alivuokralaiseksi 61-vuotiaan Anani Bogdanovin johtamaan suurperheeseen.³³

Ortjo, jonka vaimo **Oksenie** oli Latvajärven Nauvunvaaralta; he tulivat 1. maailmansodan jälkeen Suomeen, jossa heidän tyttärensä meni naimisiin Suomussalmen kirkolla kauppiana toimineen (v.1882 syntyneen) vuokkiniemeläisen Teppo 1. Teppana Seppäsen (alk. Loginov) kanssa.³⁴

Latvajärvi Talo 25

1.2.5. Karhu Veto Iivananpoika

(Vasili Kargujev)

Synt. 1875

Laj.K.5.

Talo 25) Karhun Veto (Iivanan poika)³⁵

Latvajärvi

1.2.6. Karhunen Maksima Iivananpoika

(Kargujev Maksim)

Synt. 1876

Puoliso: 1.1.5.2. Huovinen Palaka Nihvontyttö

(Pelageja)

Synt. 1874, Kuivajärvi

Laj.K.6.

Kuj.H.2.

Maksima, joka kaatui Japanin sodassa.³⁶

Palakan mies taas oli Latvajärvestä Moarie Karhusen äidin veli **Maksima** (kaatui Japanin sodassa).³⁷

Joskus 1900-luvun alkuvuosina asepalveluksesta kotiutunut Ivan ja Agafja Kargujevin nuorin poika eli vuonna 1910 34-vuotias **Maksim** asui tuolloin omana kotitaloutenaan. Nuoren isännän, hänen 36-vuotiaan vaimonsa **Pelagejan** ja heidän kolmen lapsensa lisäksi tähän 4c.tyypiseen kotitalouteen kuului Maksimin nuorempi veli, vuoden 1900 rippikirjaan jostain syystä merkitsemättä jäänyt, viimeisenä tarkasteluvuonna 28-vuotias Pjotr.³⁸

Latvajärvi

Haapavaara, (Myllyvaara)

1.2.7. Perttunen Anni Iivanantyttö

(Anna Ivanovna Kargujeva)

Synt. 1879, Latvajärvi

Puoliso: Perttunen Simana Arhipanpoika

Laj.K.7.

Laj.P.1.1.

Lapset: Huoti ja Teppana

Vanhan isäntäparin toinen tytär, vuonna 1900 21-vuotias **Anna** oli nähtävästi avioitunut ja siirtynyt pois lapsuudenkodistaan.³⁹

Anni oli samoin naitu Haapavaaralle, aviomies **Arhipan Simana**.⁴⁰

Myllyjä lähimpänä olevaa taloa ruvettiin nimittämään Myllyvaaran taloksi, josta on kotoisin haastateltavani Myllyvaaran Huoti eli **Huoti Simananpoika Perttunen**.

Koko tämän tarinan Latvajärven ensimmäisestä myllystä lauluineen kertoi siis isäni. Tarkistaakseni asiaa kyselin tapauksesta vanhoilta latvajärveläisiltä. Myllyvaaran Huoti kertoi äitinsä Annin laulaneen tätä samaa laulua. Hän oli >>syntyisin Jouhkon paikalta>>, **Jouhkon veljen Suuren Iivanan tytär**, joten tiesi varmaan tämän laulun, koska se koski hänen setäänsä.⁴¹

1.2.8. Karhu Petri Iivananpoika

Laj.K.8.

(Pjotr Kargujev)

Synt. 11.09.1882

Puoliso: Irina

Vuokkiniemen pitäjä, Latvajärven kylä, Kargujev Petri, synt. 11.09.1882. Isä Ivan ja äiti Agafia, puoliso Irinja.

Avioparin lapsista nuorimman eli vuosisadan vaihteessa 18-vuotiaaksi kasvaneen **Pjotrin** puuttuminen suurperheen asukkaiden joukosta johtuu kaikesti rippikirjan laatineen kirkonpalvelijan huolimattomuudesta, sillä viimeisenä tarkasteluvuonna (v. 1910) kyseinen henkilö esiintyy veljensä Maksim Kargujevin johtaman kotitalouden asukkaana. On toki mahdollista, että Pjort nuorempi asui vuonna 1900 jossain muualla kuin lapsuudenkodissaan.⁴²

Akonlahti

Hukkasalmi

1.2.9. Huovinen ? Iivanantyttö

Laj.K.9.

(Kargujeva)

Latvajärvi

Puoliso: Huovinen Outokka Larinpoika

Kuj.H.2.2.

Kuhmo, Viettola

Lapset: Olka

Outokka taas meni Akonlahden Hukkasalmeen ottopojaksi Prolan Larille (Mihhein veljelle joka oli sukujaan Huovisia (suku kuulemma Kuivajärvestä lähtenyt). **Outokan vaimo oli Latvajärvestä >>Suuren Iivanan>> tyttö**; >>Suuren Iivanan>> veljen >>Pienen Iivanan>> tyttö taas oli Iivana Ahtosen äiti Marppa, joten Iivanan äiti ja Outokan akka olivat siis läheiset sukulaiset, veljeksien lapset.⁴³

Vuonna 1882 Akonlahden Hukkasalmessa syntynyt Jelena Markentytär Nikutejev (o.s. Bogdanov) kertoi minulle Outokasta Vuokkiniemessä (jonne Jelena oli muuttanut 1955) **Outokka >>tuulelta oli tullut, aijan alta>>**, ts. oli isätön. Outokka oli sadunkertoja. Häntä >>piti hierua niin starinoa sano>>. Jelena-mummo tiesi edelleen että Outokan tytär Olka Huovini elää Uhtuan Issakkalassa.⁴⁴

Outokka Huovini syntynyt Kuivajärvellä, meni ottopojaksi Akonlahteen. Outokka elättää perhettään kasakoimisella.⁴⁵

Outokka Huovinen, akonlahtelainen vanhus. Hän oli syntynyt Kuivajärvellä ja ollut nuoruudessaan paimen.⁴⁶

Outokka Huovinen Kuivajärveltä. **Aviopoliso Kivijärvestä**. Tytär Olga. Hilatta Trifonpoika Feodoroff. Aviopoliso Anisja o.s. Huovinen. Asuivat Lähdekunnan talonpaikalla. Muuttivat Naurislahteen.⁴⁷

1.2.10. Huovinen Oksenie Iivanantyttö

Laj.K.10.

(Oksenie Kargujeva)
Synt. 1868, Latvajärvi
Kuollut 1945

Puoliso. 1.1.4.3. Huovinen Huotari Iknatanpoika

Kuj.H.3.

(Feodor)
Synt. 1857, Kuivajärvi
Kuollut 1938.
Lapset: Moarie

Oksenie, synt. 1868, kuoli 1945, naimisissa **Huotari Huovisen** kanssa Kuivajärvessä.⁴⁸

Marttini Ontron tytär Olona oli naimisissa **Iknattaini Huotarilla** (sukunimi **Huovinen**) Kuivajärvessä; hän kuoli lapsivuoteeseen. Sitten Huotari nai Latvajärvestä **»Suuren Iivanan» Oksenien**, ja heidän tyttärensä on Kuivajärven Karhusen vanhaemäntä Moarie.⁴⁹

Huotari (Feodor) Iknatanpoika Huovinen oli syntynyt 1857, kuoli 1938. Huotarin ensimmäinen vaimo oli Kivijärven Marttisja, Ontron ja Outokkaisen Mauran tytär Olona, jonka Suomeen siirtynyt veli Iivana oli Vienan perinteen suurkerääjä, ja sisar, Vuokkiniemen Kaskolaan naitu Moarie Remu tunnettu sadun ja runon osaja. Olonan kuoltua synnytykseen Huotari oli leskenä kuusi vuotta. Huotarilla oli huono sisäänlämpiävä pirtti, jonka tilalle hän aikoi ennen uuden vaimon ottoa rakentaa uloslämpivän. Vaan kun tuli keväällä Kuivajärvessä Miikkulan praasniekka, jonne saapui väkeä Latvajärvestä saakka, niin katreliä kisattaessa hän mieltäytyi erääseen **Latvajärven tyttöön, Okseniehen**, joka heti praasniekasta jäi Kuivajärveen, ei halveksinut Huotarin sisäänlämpiävää pirttiä. Sitten he yhdessä menivät Oksenien isältä Iivanalta (»Karhu-Iivanalta») kysymään, mitä hän naimiskaupasta arveli. Isä oli pahoillaan, mutta antoi luvan: »Vielähän niitä miula jäi, eipähän tuo ollut ainut tyttö!» Iivanaa kutsuttiin »Suureksi Iivanaksi>>, vaikka hän oli huomiota herättävän pienikokoinen. »Senkö tähän silma kutsutah Suureksi Iivanaksi, jotta siula ois hyvä mieli?» ihmettelivät lapset. - Oksenien äiti oli Perttuni Iro, sokean Miikkali Perttusen serkku.

»Suuren Iivanan» eli Iivana Karhusen ja Iron lapset olivat: (pojat) Veto; Ortjo, jonka vaimo Oksenie oli Latvajärven Nauvunvaaralta; he tulivat 1. maailmansodan jälkeen Suomeen, jossa heidän tyttärensä meni naimisiin Suomussalmen kirkolla kauppianaan toimineen (v.1882 syntyneen) vuokkiniemeläisen Teppo I. Teppana Seppäsen (alk. Loginov) kanssa; Iivana; Maksima, joka kaatui Japanin sodassa; Vasselei; Petri, oli Saksan sodassa 6 vuotta vankina; (tytöt) *Oksenie*, synt. 1868, kuoli 1945, naimisissa Huotari Huovisen kanssa Kuivajärvessä; Moarie, hänen aviomiehensä Niikkana oli Latvajärven Haapavaaralta; Anni oli samoin naitu Haapavaaralle, aviomies Arhipan Simana.⁵⁰

1.3.1.Karhu Anni Iivanantyttö

Laj.K.1.

Rimmillä tunnettuihin tietonaisiin kuului myös Iivana ja Huotari Ahtosen äidin Marpan vanhenpi sisar **Anni** (kolmas, nuorin sisar, oli nimeltään Varvana), sukujaan Latvajärven Karhusia. Anni oli avioiduttuaan asunut kaukana Tuli-Lapissa, jossa ei metsää ole, turpeista siellä talotkin oli tehty, ja maata siellä poltettiin, ei puuta.⁵¹

1.3.2. Ahtonen Marppa Iivanantytö

Laj.K.2.

(Marppa Kargujeva)
Synt. 1866, Latvajärvi
Kuollut 1951

Puoliso: 1.1.1. Ahtonen Vasselei Uljaskanpoika

Rim.A.1.

Synt n. 1860, Rimpi
Kuollut n. 1915

Lapset: Outi, Palaka, Iivana, Jyrki, Iita, Huotari, Mari ja Tero.

Vasselei Ahtonen nai Latvajärvestä **Marpan, >>Pienen Iivanan>> eli Iivana Kahusen (Melentjev) tytön, jota kutsuttiin >>kauniiksi Marpaksi>>**. Vasselei oli syntynyt n. v. 1860, Marppa v. 1866. Vasselei kuoli n. v. 1915, Marppa vasta 1951. Heidän lapsiaan olivat: Outi, Palaka, Iivana, Jyrki, Iita, Huotari, Mari ja Tero.⁵²

Rimmillä tunnettuihin tietonaisiin kuului myös Iivana ja **Huotari Ahtosen äidin Marpan** vanhenpi sisar Anni (kolmas, nuorin sisar, oli nimeltään Varvana), sukujaan Latvajärven Karhusia. Anni oli avioiduttuaan asunut kaukana Tuli-Lapissa, jossa ei metsää ole, turpeista siellä talotkin oli tehty, ja maata siellä poltettiin, ei puuta.⁵³

1.3.3. Karhunen Varvana Iivanantytö

Laj.K.3.

Rimmillä tunnettuihin tietonaisiin kuului myös Iivana ja Huotari Ahtosen äidin Marpan vanhenpi sisar Anni (kolmas, nuorin sisar, oli nimeltään **Varvana**), sukujaan Latvajärven Karhusia.⁵⁴

Karhu Vasselei Jeremienpoika

Laj.K.1.1.

(Vasilij Jeremejevitsh Kargujev)
Synt. 1900, Latvajärvi
Kuollut 10.02.1938 Karhumäki

Puoliso: Karhunen Moarie Hilipäntytö

Vus.K.2.3.

Vuokinsalmi

Vasselei nai Vuokinsalmesta **Moarie Hilipäntytär Karhusen** (Domna Huovisen nuoremman sisaren) Moarie kuulemma elää Petroskoissa.⁵⁵

Moarie, jonka mies oli **Vasselei Jeremienpoika Karhuni** Latvajärvestä, on elänyt tyttärensä kanssa Volgogradissa.⁵⁶

Uhrien nimet kirjoitetaan Muistokirjaan

Karhu Velle Jeremejevitsh – synt. 1900 Kalevalan piirin Latvajärvestä, karjalainen, entinen puolueen jäsen, virkailija. Vangittu 24.12.1937, tuomittu 26.01.1938 SNTL:n NKVD:n päätöksellä pykälän 58-10-11 perusteella, ammuttu 10.02.1938 Karhumäessä. Rehabilitoitu Karjalan ASNT:n syyttäjän päätöksellä 06.06.1989.⁵⁷

Karhu Ville Jeremianpoika, s. 1900 Karjala Kalevalan piiri Latvajärvi, as. Karjala Kontupohja tiilitehdas kirvesmies, vang. 24.12.1937, tuom. 26.01.1938 § 58/10, 11, amm. 10.02.1938 Karhumäessä, reh. 06.06.1989. Petroskoi.⁵⁸

Karhu Ville Jeremejevits, s. 1900 Latvajärvi, karjalainen, entinen Nkp(b):n jäsen, tiilitehtaan johtaja Kontupohjassa, vangittu 24.12.1937, ammuttu 10.2.1938 Sandarmohissa.⁵⁹

Kormilainen Moarie Jeremientyttö **Laj.K.1.2.**

(Moarie Kargujeva)
Synt. 1905, Latvajärvi

Puoliso. Kormilainen Aleks **Toj.R.1.**

(Aleksi Rettijev)
Tollonjoki
Lapset: Anni, Tanja, Jussi ja Ville

Vasselein sisaren **Moarien** mies oli ollut **Aleksi Kormilainen**, nyt jo kuollut.⁶⁰

Nimenmuutoksia.
Vuokkiniemen Tollonjoelta.
Aleksi Rettijeff – Aleks Kormilainen.⁶¹

Karhunen Irina Ivanintyttö **Laj.K.1.1.**

(Irina Kargujeva)
Synt. 1891

Karhunen Agafja Ivanintyttö **Laj.K.1.2.**

(Agafja Kargujeva)
Synt. 1892

Karhunen Jevdokija Ivanintyttö **Laj.K.1.3.**

(Jevdokija Kargujeva)
Synt. 1897

Karhunen Ivan Ivaninpoika **Laj.K.1.4.**

(Ivan Kargujev)
Synt. 1901

Karhunen Pjotr Ivaninpoika **Laj.K.1.5.**

(Pjotr Kargujev)
Synt. 1904

Karhunen Ksenja Ivanintyttö **Laj.K.1.6.**

(Ksenja Kargujeva)
Synt. 1909

Kuhmo

Viettola

Huovinen Iro Iivanantyttö **Laj.K.1.7.**

(Iro Kargujeva)
Synt. 28.04.1908, Latvajärvi

Kuollut 21.06.1987

Puoliso: Huovinen Petteri Pekanpoika

Hu.H.1.3.2.

Synt. 06.04.1901, Kuhmo, Viettola

Kuollut 10.12.1984

Vihitty: 24.10.1927

Lapset: Maria, Paula, Antti, Senja, Pekka, Irja, Lauri, Mirja-Liisa ja Risto Juhani

Pietari eli Petteri (synt. 06.04.1901) on Viettolan talon nykyinen isäntä, >>Vietto-Petteri>>. Petterin vaimo **Iro** (synt. 1908) on Latvajärven Karhusia. Iron isä oli Iivana, äiti Moarie. Iivanan sisar Oksenie oli naimisissa Kuivajärvessä Huotari Iknatanpoika Huovisen kanssa. Kun Iro jo pienenä jäi orvoksi ottivat Oksenie ja Huotari hänet kasvatikseen Kuivajärveen, heillä itsellään kun oli vain yksi lapsi, Moarie, jonka Huoti Karhunen nai ja vei Kontokkiin. Kun Huotari Iroa Latvajärveltä noutaessaan kantoi tyttöä selässään, hän kehotti Iroa: >>Pitele parrasta jottet putuo!>> Kuivajärven Huotarissa Iro varttui aikuiseksi.⁶²

TIETOKANTA: NAARKDIGI ----- TIETUE: 12013

Signum: 6964: 2 b

Nauhapaikka: B 0295 - loppu

Kesto:

Kopiotiedot:

Kieli: karjala

Pitäjä: Vuokkiniemi

Kylä:

Alue:

Kielenopas: **Huovinen, Iro**

Sukupuoli: n

Syntymäaika: 1908

Ikä:

Syntymäpaikka: Vuokkiniemi, Latvajärvi

Elämänvaiheet:

NAuhoitusaika: 10.8.1967

Nauhoituspaikka: Kuhmo, Rimminkylä, Viettolan kammari

Haastattelija: Virtaranta, Pertti; Virtaranta, Helmi.⁶³

Karhu Vasili Pjotrinpoika

Laj.K.3.1.

(Vasili Kargujev)

Synt. 1898

Karhu Irina Pjotrinyttö

Laj.K.3.2.

(Irina Kargujeva)

Synt. 1896

Karhu Maria Pjotrinyttö

Laj.K.3.3.

(Maria Kargujeva)

Synt. 1901

Karhu Anna Pjotrinyttö

Laj.K.3.4.

(Anna Kargujeva)

Synt. 1905

Karhu Luka Pjotrinpoika

Laj.K.3.5.

(Luka Kargujev)

Synt. 1909

Karhunen Aleksei Artjomipoika
(Aleksei Kargujev)
Synt. 1897

Laj.K.4.1.

Karhunen Darja Artjomintyttö
(Darja Kargujeva)
Synt. 1897

Laj.K.4.2.

Suomussalmi

Seppänen ? Ortjomintyttö

(Kargujeva)

Latvajärvi

Laj.K.4.3.

Puoliso: Seppänen Teppo Huotipoika

(Teppo Feodorovits Lokinov)

Synt. 23.12.1882, Vuokkiniemi

Vuk.L.2.1.

Nimenmuutoksia.

Vuokkiniemen kirkonkylästä:

Teppo Loginoff perheineen – Teppo Seppänen. ⁶⁴

Seppänen Teppo (Vuokkiniemi 23.12.1882), aloitti setänsä V. Loginovin kaupassa Jurvalla, Vöyrillä Kiril Lipkinin kaupassa, Teuvalla Petri Denisoffin liikkeenhoitajana, Kajaanissa Ivanoffilla ja Sergeijeffillä, perusti Pekka Pankkosen kanssa kaupan Kajaaniin, mutta joutui sitten I maailmansotaan, missä oli 3,5 vuotta. Sitten Suomussalmella Seppänen & Huotarinen firmassa 1928-33 ja yht. kauppa Matti Huotarisen kanssa Suomussalmen kirkolla. ⁶⁵

Sepänniemen eli Sepäntermän taas v. 1882 syntynyt **Teppana Seppänen** selitti saaneen nimensä siitä, että mainitulla >>termällä>> oli asunut seppä, nim. hänen isänsä Huoti ja isoisänsä Riiko (Loginov). ⁶⁶

Ortjo, jonka vaimo Oksenie oli Latvajärven Nauvunvaaralta; he tulivat 1. maailmansodan jälkeen Suomeen, jossa heidän **tyttärensä** meni naimisiin Suomussalmen kirkolla kauppianaan toimineen (v.1882 syntyneen) vuokkiniemeläisen **Teppo I. Teppana Seppäsen (alk. Loginov)** kanssa. ⁶⁷

Latvajärvi

2. Karhu Nihvon

Puoliso: Okahvie

Kivijärvi

Lapset: Ontto

Laj.K.

Kij.

Okahvie, Nihvon leski.

Laulanut Boreniukselle. ⁶⁸

Nihvon leski Okahvie; Latvaj.

Laulattamisesta kertoo Bor.: ” - - aloin kirjoittaa (Latvajärvessä) erään Kivijärvessä syntyneen Okahvien nimellisen naisen runoja. Mainittavat ovat näistä hänen erinomaisen täydelliset häärunonsa, jotka yhteensä tekivät 401 värsyä, ja joista yksin tulijaisvirsi oli 249 värsyä pitkä.”

Latvajärveen naitu Kivijärvestä Marttisen paikalta; Malahvie Marttisen kanssa veljesten lapset ja yhdessä kasvaneet. Hää- ja itkuvirsiä osasi O. hyvin. Melkein kaikissa lähiseudun häissä käytettiin häntä itkettäjänä ja laulajana. Kadotti näkönsä vanhuudessaan. Varonen merkinnyt kuolleeksi jo v. 1886. Marttisen mukaan olisi kuollut vasta 1890-luvun lopulla 80:n vanhana.⁶⁹

Okahvie, Nihvon leski on kuollut noin 10 v. takaperin 80 v. vanhana. Hän oli naitu Latvajärveen Marttisen paikalta Kivijärvestä, Malahvie Marttisen kanssa veljesten lapset ja yhdessä kasvaneet. Hää- ja itkuvirsiä osasi Okahvie hyvin, ja melkein kaikissa lähiseudun häissä käytettiin häntä itkettäjänä ja laulajana. ”Talolla eli ikä vaikk ei kaikitti suattat pohasvus olla.” Vanhuudessaan oli Okahvie kadottanut näkönsä, eikä muutenkaan elämänsä ilta ollut onnellinen. Kaksi poikaa oli, mutta kuuluu olleen äiti-vanhuksen hoito epämiellyttävä, koska viime aikoina äitiänsä hoitivat vuorottain viikon kerralla kumpikin.⁷⁰

2.1. Karhu Ontto Nihvonpoika

Laj.K.

Puoliso: 1.1.1.1.8.4. Perttunen Outi Miikalintyttö

Laj.P.4.

(Jevdokia Mihailovna Perttueva)

Kuollut 1938

Lapset: Iro, Paraska, Iivana, Tatjana ja Joakko.

Tytär **Outi** on naimisissa **Nihvon Ontolla**.⁷¹

Vuokkiniemen pitäjä, Latvajärven kylä, Kargujev Jaakko, synt. 25.11.1878. **Isä Anton ja äiti Avtotja**, puoliso Anni, lapsia 9?

Arhippaisen Miihkalin kaksi tytärtä **Outi** (Jevdokia) Karhujevan (86) eli **Nihvon Onton** akan ja Muarie Karhujevan eli Alasen Vasselein akan.⁷²

2.1.1. Karhu Iro Ontontyttö

Laj.K.1.

Puoliso: (Lesonen?) Kuikka Vasselei

Santran mieleen tuli myös laulu, jonka Moarie oli tehnyt vastalauseeksi, kun ei hyväksynyt siskonsa Outin tyttären **Iron** miehelle menoa **Kuikka-Vasseleille**.⁷³

2.1.2. Karhu Paraska Ontontyttö

Laj.K.2.

Latvajärvi

2.1.3. Karhu Iivana Ontonpoika

Laj.K.3.

Synt. 1877 Latvajärvi

Puoliso Lesonen Anni Riiontyttö

Vej.L.2.3.

(Anni Grigorjevna Lesojev)

Synt. 1878, Venejärvi, Huuhtiniemi

Onton Iivanan vaimo oli Venejärven Huuhtiniemestä **Näppy-Riion Anni**.⁷⁴

Annin nai **Iivana Ontonpoika Karhu** (synt. 1877) Latvajärveen. Anni Riiontyttö Karhu (synt. oman ilmoituksensa mukaan »Pohrotsan suovattana» 1878) muutti Latvajärvestä v.1956 Uhtuaan ja asui Ontrei-veljensä pojan Iivana Lesosen ja tämän Pistojärven Kantoniemessä syntyneen vaimon luona Uhutjoen rannalla. Siellä häntä Väinö Kaukosen kanssa haastattelimme 3. ja 15.-16. heinäkuuta 1968. Keskustelumme olivat lyhyitä, sillä 90-vuotias vanhus oli jo väsynyt; aina muiden asioiden välissä hän puheli loppunsa lähestymisestä: »Kuolomoani mie tässä alan vuotta kyllä. - -

Tämä kesä miuv viepi Tuonelah! - -Täss~ohij jo niin huonona jotta yöll en voinum pitäkseh heittäytyö, istuuvuin - ni otin ta skoappiuvuin (= piristyin) ta jalkojeni peällä alan olla nyt toas. Em mie pitkäh voi olla; huononen, huononen ta siihi ripsahan siitä.»Anni Karhun koti ei ollut vauras, mutta ei aivan köyhäkään. Lehmiä oli 4-5.⁷⁵

Lesosen Riion ja Iron tyttären Annin nai siis Iivana Karhu. Iivana oli kuulun laulajan Miihkali Arhippaisen Outi-tyttären ja »Karhu-Onton» poika. Pienenä tyttönä Anni Karhu kävi Latvajärnessä, josta hänen äitinsä Iro oli Venehjärveen tuotu, ja näki »sokien-Miihkalin» eli Miihkali Arhippaisen. Kun kysyin, millainen Miihkali oli, sain Annilta vastaukseksi: »Harmoassa oli ukko raiska, ei suuri, pikkaraini». Väinö Kaukoselle Anni Karhu kuvaili Miihkalia mm.: »Sokie-Miihkali, pikkaraini ukko, valkie harmoa jotta hirvie!» Kun Väinö Kaukonen kysyi, millä Miihkali eli, oli Annin vastaus: Ka tottahan lapset elätettih. -- Kun sieltä Helsingistä tultih, niinkun sie (= VK), lauluja kereämäh, meilä oli ollun se moam-akka (= anoppi), heäm mainiitti se, mium moamo-akka, kun siih oli tultu ne herrat ta siinä vatieroitu (= asuneet) niinkun sie nyt tässä, siitä kutsutti Hoapovoaralta, kahev virssam peästä ukko - ev voi paissa, niin olev vaipun! - se ukkoraiska tuli. No alappa äijä lauloa! »Ei jaksu lauloa kun ei kasta kauloa!» ukko sanou. No se herra sanou jotta »no et ole muutai vailla näkyy kun kaulan kassetta» - akkojel lakki peässä! No siitä seämehlämpiejästä pirtistä (= savupirtista.) kun tuli, haisu se ukko savulla, oi voi voi!

Anni Karhun aviomiehen Iivanan koti oli Latvajärven keskikylällä, »Srampun termällä, päivärintiessä». Koti oli köyhä, ukko oli sokea, lapsia seitsemän. Hallavuosina perhe kulki kerjuulla. Annin anoppi oli kertonut, että leiväkkäämpien seutujen asukkaat olisivat halunneet ottaa omakseen hänen lapsiaan, mutta hän ei antanut. Perhe varttui. Pojista vanhempi, Jaakko, joutui 1. maailmansodan aikana sotavangiksi Saksaan ja viipyi sillä tiellä neljättä vuotta. Hänen vaimonsa Anni Ipatov oli Kivijärven Ilvesvaarasta. Annin ja Jaakon työt (Iro, Paraska, Tatjana ja Stepanie) menivät kaikki naimisiin omaan kylään Latvajärveen. Iivana Karhu ei kulkenut Suomessa, ei kaupalla eikä ansiotöissä. »Mätästä nostima ta havuo karsima ta moata roatoma.» He myös kalastelivat Latvajärnessä, joka siihen aikaan oli kalakas järvi, »kaikittsiham (= ainahan) mie olin kalassa; astiettoan saima kaloa, ta hyväk kalat oltih, särät ta ahvenet ta hauvit», mutta siikaa ei ollut; sitä taas pyydettiin Törsämössä.

Kun Annille ja Iivanalle ei kuulunut omia lapsia, Anni hoiti veljen lapsia, veljeltä ottivat tytön, »sen antoma miehellä ta, emmä antan kyläh kun kotih ottima miehen». Anni piti 7 :ääkin lehmää, maitoa siis riitti, ja voista joka vietiin Kajaaniin, saatiin rahaa. Iivana Karhu kuoli sodan jälkeen, heti evakkomatkalta »Arhankelista» palattua.⁷⁶

2.1.4. Karhu Tatjana Ontontyttö

Laj.K.4.

Latvajärvi

2.1.5. Karhu Jaakko Ontonpoika

Synt. 25.11.1878, Latvajärvi

Puoliso. Lesonen Anni Ipatintyttö

Kivijärvi, Ilvesvaara

Lapset: Iro, Paraska, Tatjana, Sandra ja Vasselei

Laj.K.5.

Kij.L.K.1.2.

Vuokkiniemen pitäjä, Latvajärven kylä, Kargujev Jaakko, synt. 25.11.1878. Isä Anton ja äiti Avtotja, puoliso Anni, lapsia 9?

Onton Juakon vaimo, Sandran äiti oli Ipatin Anni Ilvesvaarasta. Hän kuoli nuorena, 20 vuotta eli kivuloisena, melkein vuoteen omana.⁷⁷

Pojista vanhempi, **Jaakko**, joutui 1. maailmansodan aikana sotavangiksi Saksaan ja viipyi sillä tiellä neljättä vuotta. Hänen vaimonsa **Anni Ipatov** oli Kivijärven Ilvesvaarasta. Annin ja Jaakon tytöt (Iro, Paraska, Tatjana ja Stepanie) menivät kaikki naimisiin omaan kylään Latvajärveen. »Arhankelista» palattua.⁷⁸

Latvajärvi Talo 7

2.1.6. Karhu Jehhimä Ontonpoika (Onton poika)

Laj.K.6.

Talo 7) Karhu Jehhimä (Onton poika)⁷⁹

Karhu Iro Jaakontyttö

Laj.K.5.1.

Karhu Paraska Jaakontyttö

Laj.K.5.2.

Karhu Tatjana Jaakontyttö

Laj.K.5.3.

Vuokkiniemi

Karhu Sandra Jaakontyttö

Laj.K.5.4.

Synt. 03.04.1912 Latvajärvi

Kuollut 06.02.1997, Vuokkiniemi

1. Puoliso

Lapset: Veikko ja Niina

2. Puoliso: Perttunen Iivana Vasseleipoika

Laj.2.1.

(Ivan Vasiljevits Perttunen)

Synt. 27.02.1908, Latvajärvi, Matsonvaara

Kuollut 10.09.1981, Vuokkiniemi

Lapset: Nikolai, Viktor Iivana, Lida, Sandra ja Anja

Sandra on syntynyt siis Onton Joakon perheessä keskimmäisenä kolmesta lapsesta ja aika oli kuten hän itse tarkasti määrittelee >>suuren pyhän viimeisellä netälillä serotana (keskiviikkona)>>, joka sattui vuonna 1912 olemaan huutikuun 3. Päivänä. Hän oli perheen ainoa tytär, ainikki. Syntymäkoti seisoivat Latvajärven keskuksessa Sramppalan termällä.

Kariutunut ensimmäinen avioliitto oli raskaimpia koettelemuksia, jolloin hän sai lapsineen etsiä tukea ja turvaa heimolaisiltaan. Siitä avioliitosta jäivät lapset Veikko ja Niina. Veikko elää kaukana kotiseudulta Krasnodonissa. Hän käy toisinaan lomalla äidin luona eikä ole kuulemma unohtanut karjalan kieltä. Sandraa ihastuttaa erikoisesti se, että poika kirjoittaa hänelle kirjeitä omalla kielellä. Niina asuu miehineen Kalevalassa ja vierailee yhtenäin Vuokkiniemellä. Nykyisestä avioliitosta Voaran Iivanan kanssa heillä on kaksi poikaa ja tytär, nämäkin kaikki jo aikuisia.

Sandra oli ollut Lapukassa syyskalastuksessa jo ennen kolhoosin perustamista Niskalan Iljan vaimon Iron ja miniänsä Joakon Vasselein vaimon, haapavaaralaisen Mari Perttusen kanssa useana syksynä (jälkimmäinen on itse kertonut minulle näistä kalamatkoistaan).⁸⁰

Täällä viikkoja kestäville matkoille kalakämpällä asuessaan oli Outi oppinut isänsä runoja. Näin kertoi **Joakon Sandra** mummonsensa Outin muistelleen. Sandra on Outin pojan tytär ja asuu nykyisin Vuokkiniemessä.⁸¹

Karhu Vasselei Jaakonpoika **Puoliso: Perttunen Mari**

Laj.K.5.5.

Sandra oli ollut Lapukassa syyskalastuksessa jo ennen kolhoosin perustamista Niskalan Iljan vaimon Iron ja miniänsä **Joakon Vasselein** vaimon, haapavaaralaisen **Mari Perttusen** kanssa useana syksynä (jälkimmäinen on itse kertonut minulle näistä kalamatkoistaan).⁸²

3. Karhunen Anna

Laj.K.

Synt. 1838

Vuonna 1890 52-vuotiaan leskinaisen **Anna Kargujevan** johtaman kotitalouden myöhemmät vaiheet sopivat kuvaamaan kehitysmallia, jossa kahden avioperheyksikön kotitalous muuttui ajan myötä yhden avioperheyksikön kotitaloudeksi, laajentuen myöhemmin jälleen rakenteeltaan kompleksiseksi kotitaloudeksi, laajentuen myöhemmin jälleen rakenteeltaan kompleksiseksi kotitaloudeksi. Ensimmäisenä tarkasteluvuonna Anna Kargujeva esiintyy 15-henkisen, tyyppiin 5b1 luettavan kotitalouden johtajana. Kotitaloudessa ei tuolloin asunut leskiemännän lähisukulaisia. Oman toimeentulonsa varmistaakseen ikääntyvä leskiemäntä oli hyväksynyt kotitaloutensa jäseniksi kaukaisia sukulaisiaan. Se seikka, että Anna Kargujevan kuoltua kotitalouden johtajuus siirtyi näille sukulaisille, antaa aiheita pitää heitä leskiemännän yhtiömiehinä. Leske johtaman kotitalouden elinvoimaisuuden siihen muuttamalla turvanneet henkilöt kuuluivat avioperheyksikköihin, joiden välinen sukulaisuusside kulki pystysuunnassa. 69-vuotias **Fedor Kargujev** johti avioperheyksikköä, johon kuuluivat hänen vaimonsa sekä kaksi heidän aikuista, yksinäisiksi jäänyttä jälkeläistään. Toista kotitaloudessa asuvaa avioperheyksikköä johti vanhan avioparin 42-vuotias poika **Vasili**. Tähän avioperheyksikköön kuuluivat Vasilin ohella hänen vaimonsa sekä avioparin seitsemän alaikäistä lasta.⁸³

3. Karhunen Huotari

Laj.K.

(Feodor Kargujev)

Synt. 1821

Lapset: Vasili

Leske johtaman kotitalouden elinvoimaisuuden siihen muuttamalla turvanneet henkilöt kuuluivat avioperheyksikköihin, joiden välinen sukulaisuusside kulki pystysuunnassa. 69-vuotias **Fedor Kargujev** johti avioperheyksikköä, johon kuuluivat hänen vaimonsa sekä kaksi heidän aikuista, yksinäisiksi jäänyttä jälkeläistään. Toista kotitaloudessa asuvaa avioperheyksikköä johti vanhan avioparin 42-vuotias poika **Vasili**. Tähän avioperheyksikköön kuuluivat Vasilin ohella hänen vaimonsa sekä avioparin seitsemän alaikäistä lasta.⁸⁴

3.1. Karhunen Vasili Huotarinpoika

Laj.K.

(Vasili Feodorov Kargujev)

Synt. 1848

Lapset: Jaakko, Fedot

Kotitaloudessa vanhempaa sukupolvea edustaneet leski Anna Kargujeva, hänen yhtiömiehensä Feodor Kargujev ja jälkimmäisen vaimo kuolivat ennen vuosisadan vaihdetta. Kotitalouden johtajuus siirtyi **Feodor Kargujevin vanhimmalle pojalle**, vuonna 1900 52-vuotiaalle **Vasili Kargujeville**. Hänen johtamansa sivulle laajentunut perhe käsitti tässä vaiheessa 10 asukasta. Kotitaloudessa asunut avioperheyksikkö koostui isännästä, hänen vaimostaan ja heidän seitsemästä lapsestaan. Heidän lisäksi saman katon alla asui yksinäiseksi jäänyt isännän nuorempi veli.

Vuoteen 1910 mennessä **Vasili Kargujevin** johtama kotitalous laajeni läpikäymästään jaosta huolimatta 5b1-tyyppiseksi kantaperheeksi, johon kuului 10 asukasta. Isännän vanhin poika, vuonna 1910 37-vuotias **Jakov Kargujev** oli nimittäin avioitunut vuosisadan ensimmäisellä vuosikymmenellä ja muuttanut vaimonsa ja lastensa kanssa omaksi kotitaloudeksi. Vasili Kargujevin johtamaan avioperheyskikköön kuuluivat edelleen hänen vaimonsa ja kaksi heidän nuorintä lastaan. Toisen ja kolmannen tarkasteluvuoden välisenä aikana avioparin kolme vanhinta tytärtä olivat nähtävästi avioituneet ja muuttaneet pois lapsuudenkodistaan. Isännän toiseksi vanhin poika eli vuonna 1910 24-vuotias **Fedot** johti avioperheyskikköä, johon kuuluivat hänen vaimonsa ja heidän kolme lastaan. Näiden kahden avioperheyskikön lisäksi kotitaloudessa edelleen asui isännän yksinäinen veli.⁸⁵

3.1.1. Karhunen Jaakko Vasilinpoika

Laj.K.1.

(Jakov Vasiljev Kargujev)

Synt. 1873

Vanhin poika, vuonna 1910 37-vuotias **Jakov Kargujev** oli nimittäin avioitunut vuosisadan ensimmäisellä vuosikymmenellä ja muuttanut vaimonsa ja lastensa kanssa omaksi kotitaloudeksi. Vasili Kargujevin johtamaan avioperheyskikköön kuuluivat edelleen hänen vaimonsa ja kaksi heidän nuorintä lastaan. Toisen ja kolmannen tarkasteluvuoden välisenä aikana avioparin kolme vanhinta tytärtä olivat nähtävästi avioituneet ja muuttaneet pois lapsuudenkodistaan. Isännän toiseksi vanhin poika eli vuonna 1910 24-vuotias **Fedot** johti avioperheyskikköä, johon kuuluivat hänen vaimonsa ja heidän kolme lastaan. Näiden kahden avioperheyskikön lisäksi kotitaloudessa edelleen asui isännän yksinäinen veli.⁸⁶

3.1.2. Karhunen Fedot Vasilinpoika

Laj.K.2.

(Fedot Vasiljev Kargujev)

Synt. 1886

Isännän toiseksi vanhin poika eli vuonna 1910 24-vuotias **Fedot** johti avioperheyskikköä, johon kuuluivat hänen vaimonsa ja heidän kolme lastaan. Näiden kahden avioperheyskikön lisäksi kotitaloudessa edelleen asui isännän yksinäinen veli.⁸⁷

Latvajärvi

Njauvunvaara

4. Karhu Lokina

Laj.K.

(Login Kargujev)

Synt. 1828, Lapukka

Puoliso: Iro

Synt. 1829

Lapset: Olona, Jeremie ja Ivan

Mutta oli kyläläisten joukossa monia todellisia tervaskantojakin. Sadan vuoden ikään, vähän alle tai yli eläneitä Nikolai muistaa peräti neljätoista:

9) Karhu Logina 100 vuotta.⁸⁸

Ortjon vaimo oli Latvajärven kyläryhmän Njauvunvaarasta Olona Karhu, jonka vanhemmat olivat Lapukasta tulleet **Lokina** ja **Iro Karhu**.⁸⁹

Esimerkkinä jaon ja avioitumisen sattumista samalle vuosikymmenelle on **Login Karkujevin** johtaman kotitalouden aikavälillä 1900-1910 kokemat kokoonpanon muutokset. Edellisenä tarkateluvuonna 72-vuotias **Login Kargujev** johti kuusihenkistä, tyyppiin 5b1 kuuluvaa kotitaloutta. Isännän johtamaan avioperheksikköön kuuluivat hänen 71-vuotias vaimonsa **Irina** ja parin 25-vuotias poika **Ivan**. Samassa kotitaloudessa asui isännän vanhempi poika eli 30-vuotias **Jeremei**, joka johti 23-vuotiaasta vaimostaan **Irinasta** ja puolivuotiaasta pojasta **Kirillistä** koostuvaa avioperheksikköä.⁹⁰

Vuonna 1910 **Login Kargujev** johti kantaperhettä, johon kuului viisi asukasta. Isännän johtamaan avioperheksikköön kuului hänen vaimonsa **Irina**. Vanhan avioparin leskeksi jäänyt miniä **Irina** ja hänen kaksi poikaansa, 9-vuotias **Kirill** ja 7-vuotias **Vasili** muodostivat oman avioperheksikkönsä.⁹¹

4.1. Lesonen Olona Lokinantyttö

Laj.K.1.

(Olona Kargujeva)

Synt. 1866, Latvajärvi, Njauvunvaara

Kuollut 08.12.1941

Puoliso: 8.2.1. Lesonen Ortjo Miihkalinpoika

Kij.L.1.

Kivijärvi, Poahkomienvaara

Lesonen Olona Lokinantyttö os. Karhu, synt. 1866, kuollut 08.12.1941, vanhuus, todistavat omaiset.⁹²

Ortjon vaimo oli Latvajärven kyläryhmän Njauvunvaarasta **Olona Karhu**, jonka vanhemmat olivat Lapukasta tulleet Lokina ja Iro Karhu.⁹³

4.2. Karhunen Jeremie Lokinanpoika

Laj.K.2.

Synt. 1870, Latvajärvi, Njauvunvaara

Puoliso: Karhunen Iro Hilipäntyttö

Vus.K.2.1.

Synt. 1877, Vuokinsalmi

Lapset: Kirill, Vasselei ja Ljuuba

Iron mies oli Latvajärvestä **Jeremie Lokinanpoika Karhuni**.⁹⁴

Samassa kotitaloudessa asui isännän vanhempi poika eli 30-vuotias **Jeremei**, joka johti 23-vuotiaasta vaimostaan **Irinasta** ja puolivuotiaasta pojasta **Kirillistä** koostuvaa avioperheksikköä.⁹⁵

Vuonna 1910 Login Kargujev johti kantaperhettä, johon kuului viisi asukasta. Isännän johtamaan avioperheksikköön kuului hänen vaimonsa Irina. Vanhan avioparin leskeksi jäänyt miniä **Irina** ja hänen kaksi poikaansa, 9-vuotias **Kirill** ja 7-vuotias **Vasili** muodostivat oman avioperheksikkönsä.⁹⁶

4.3. Karhunen Iivana Lokinanpoika

Laj.K.3.

(Ivan Kargujev)

Synt. 1873

Kuollut 1943

1 Puoliso: Jelena

Lapset: Muarie, Matti ja Iro

2 Puoliso: Marina

Puahkomienvaara

Vuokkiniemen pitäjä, Latvajärven kylä, Kargujev Ivan, synt. 30.11.1875. Isä Login ja äiti Irinja, puoliso Marina, lapsia 4.

Vuoden 1910 mennessä isännän nuorempi poika **Ivan** avioitui ja muutti pois lapsuudenkodistaan. Jälkimmäisenä tarkasteluvuonna 35-vuotias **Ivan Kargujev** johti ydinperhettä, johon kuuluivat hänen 29-vuotias vaimonsa **Jelena** ja avioparin kolme lasta.⁹⁷

Nauvunvuorassa oli aikanaan neljä asuttua taloa. Niissä elivät Lokinaisen Iivana eli **Karhu Iivana Lokinanpoika** (Nikolain vaari).⁹⁸

Ukkoni, äidin isä oli **Lokinaisen Iivana** Latvajärven Nauvunvuorasta. Hän oli syntynyt v. 1873, tunnettu voimamies, kasvultaan lähes kaksimetrisen, Hartiat syltä leveät ja kämmenet hänellä oli kuin lapio. Kasvoja reunusti musta, tuuhea parta.

Hänen ollessaan nuori mies syytti Japanin sota. Latvajärvestäkin tarvittiin miehiä tsaarin armeijaan. Iivana ja samanikäinen Karhun Matti läksivät Kemiin, missä oli kutsuntapaikka. Kumpikin riskejä miehiä kun olivat, määrättiin tykkijoukkoihin. jne.

Naisena Iivanalla oli ensin **Iro** ja tämän kannalta lapsia kolme; Muarie, Matti ja Iro. Toinen vaimo oli **Marina**, kotoisin Kivijärven Puahkomienvuorasta.⁹⁹

Karhunen Kirill Jeremienpoika

Laj.K.2.1.

Synt. 1901 Latvajärvi, Njauvunvaara

Karhunen Vasili Jeremienpoika

Laj.K.2.2.

Synt. 1903 Latvajärvi, Njauvunvaara

Lapset: Riiko, Pekka, Trohkima

Repola

Sallinen Ljuuba Jeremientyttö

Laj.K.2.3.

(Ljuuba Kargujeva)

Latvajärvi, Njauvunvaara

Puoliso: Sallinen Huoti Hilattanpoika

Kon.S.2.5.1.1.

Huoti ja nuorin Toivo elivät Repolassa Vanhin poika **Huoti** oli nainut Latvajärvestä. **Ljuuban**, joka oli Karhusen Jeremien ja tämän Vuokinsalmesta ottaman vaimon (Domna Huovisen sisaren) Iron tytär.¹⁰⁰

Latvajärvi Talo 15

Karhu Matti Iivananpoika

Laj.K.3.1.

Latvajärvi, Nauvunvaara

Talo 15) Karhun Matti (Iivanan poika).¹⁰¹

Latvajärvi Talo 18

Karhu Miikkula Iivananpoika

Laj.K.3.2.

(Iivanan poika)

Talo 18) Karhun Miikkula (Iivanan poika).¹⁰²

Karhu Muarie Iivanantyttö

Laj.K.3.3.

Latvajärvi, Nauvunvaara

Karhu Iro Iivanantytö

Laj.K.3.4.

Latvajärvi, Nauvunvaara

Latvajärvi **Talo 4**

Karhu Riiko Vasseleinpoika

Laj.K.2.2.1.

Talo 4) Karhu Riiko (Vasselein poika), Karhun Pekan veli. ¹⁰³

Latvajärvi **Talo 10**

Karhu Pekka Vasseleinpoika

Laj.K.2.2.2.

Lapset: Nikolai

Talo 10) Karhun Pekka (Vasselein poika, Nikolain isä). ¹⁰⁴

Latvajärvi **Talo 17**

Karhu Trohkima Vasseleinpoika

Laj.K.2.2.3.

Talo 17) Karhun Trohkima (Vasselein poika), Karhun Pekan ja Riion veli. ¹⁰⁵

Karhu Nikolai Pekanpoika

Laj.K.2.2.2.1.

Latvajärven kyläselitys (Nikolai Karhun muistin mukaan 1930-luvulla). ¹⁰⁶

5. Karhu Petri

Laj.K.

Lapset: Timo ja Timo

Vuokkiniemi

(Suuri-Timo)

5.1. Karhu Timo Petrinpoika

(Timofei 1. Petrov Kargujev)

Synt. n. 1815, Latvajärvi

Puoliso: Irina

Synt. n. 1828

Lapset: Vasselei ja Anni

Petrini Timo ("Karhu-Timo")

Laulanut Boreniukselle. ¹⁰⁷

Petrini Timo; Latvaj.

"**Karhu-Timo**." "Oli miehien mies nuorena, oli miehen muikku." Bor:n tiedon mukaan ovat Latvajärven Karhut = Karhuset, joita oli lähes puoli kylää, tulleet Orihvedeltä Suomesta, noin kahdeksan miespolvea sitten. Timo oli Karjalaisen käydessä 81 v. vanha, muistinsa menettänyt ja heittänyt pois "syntiset" lorut, ei ruvennut enää laulamaan, koska "kirja sanou, jotta siitä tulou synti". Kertoi ukkonsa, Roto Piminänpojan, ja Piminä olleen suuria tietäjiä ja laulajia. Niinpä oli Piminä kerran loitsinut veteisen kivelte ja pakottanut hänet pyytämään anteeksi sitä, että oli

vaivannut erästä ihmistä (Karj.). Tästä Rotka Piminänpojasta, kuollut Latvaj:ssä n. v. 1884 yli 70:n v:n vanhana, on opettaja Petri Lesoni muistoonpannut sivistyshistoriallisesti hauskan muistelmaan. Rotka oli ikänsä köyhä eläjä ja hänen nimeensä liittyi eräs paha kolttonen: hän oli kerran lehmikarjasta varastanut härän, jonka metsässä keitti tuohiropposessa ja pisti poskeensa! Tähän oli hänet nälkä pakottanut. – Vanhana kärsi Timokin köyhyyttä ja puutetta. Eli vielä v. 1908 90:n v. vanhana. Oli osannut paljon runoutta ja kerrotaan hänen ennen nureksineen sitä, että runojen kerääjät aina kääntyivät Timon naapurin, Arhippaisen Miihkalin puoleen, vaikka hän, Timo, olisi muka ollut ainakin yhtä etevä, etevämpi kuin Arhippainen Miihkali.¹⁰⁸

Miihkalia parempana laulajana oli itseään pitänyt **Petrini Timo eli Karhu Timo**, joka oli tietäjä jo monetta polvea, sillä hänen ukkonsa (isoisänsä) Rotja Piminänpoika ja tämän isä Piminä olivat hänen kertomansa mukaan olleet suuria tietäjiä ja laulajia. Karhu-Timo oli Iivo Marttiselle valittanut sitä, että kerääjät aina menivät hänen naapuriinsa Miihkalin luo eivätkä ymmärtäneet hänen arvoaan. Borenius kuitenkin laulatti Timoakin, mutta ei saanut häneltä runsasta saalista.¹⁰⁹

Vuonna 1900 kyseiseen kotitalouteen kuului edellämainittujen asukkaiden lisäksi isännäksi merkitty 85-vuotias **Timofei Pjotrinpoika Kargujev**, joka on epäilemättä sama henkilö kuin Pekka Pertun mainitsemista Karhun veljeksistä vanhempi eli **Suuri Timo**. On ilmeistä, että Suuri Timo johti kotitalouttaan myös vuonna 1890 ja hänen nimensä jäi tuolloin mekitsemättä rippikirjaan kirkonpalvelijan väärinkäsityksen johtuen.¹¹⁰

Pekka Pertun 1970-luvulla vienalaisilta informanteiltaan tallentama, erään veljesperheen asumisjärjestelyjä koskeva. Perimätieto. 1900-luvun vaihteessa Latvajärven kylän vauraimpiin kotitalouksiin kuului **Timo Petrinpoika Karhun** johtama suurperhe, joka omisti suuren asuinrakennuksen eli Ylisen lisäksi vesipirtin eli Alasen. Isäntänä toiminut vanhin veli eli **Suuri Timo perheineen** asui Ylisissä nuoremman veljen eli Pienen Timon ja tämän perheen asuessa Alasissa. **Kummankin veljen pojista yksi sai nimekseen Vasselei**. Vartuttuaan Alasen Vasselei avioitui Moarie Miihkalintyttären kanssa. Muistitiedon mukaan Pienen Timon kuoltua hänen poikansa ottivat eron kantatalosta.

Pekka Pertun ilmoittamiin tietoihin nojautuen kyseiset kotitaloudet on mahdollista identifioida vuosien 1890 ja 1900 rippikirjoista. Kyseisiin lähteisiin sisältyvistä epätarkuuksista johtuen Karhun veljesten johtamat kotitaloudet on mahdollista luotettavasti identifioida tarkastelemalla eri vuosilta olevia rippikirjoja. Vuoden 1890 rippikirjan mukaan Latvajärvellä asui mm 62-vuotias, leskiemännäksi merkitty **Irina Kargujeva**. Samaan kotitalouteen kuuluivat hänen poikansa, 36-vuotias **Vasili Timofeinpoika** vaimoineen ja lapsineen. Vuonna 1900 kyseiseen kotitalouteen kuului edellämainittujen asukkaiden lisäksi isännäksi merkitty 85-vuotias **Timofei Pjotrinpoika Kargujev**, joka on epäilemättä sama henkilö kuin Pekka Pertun mainitsemista Karhun veljeksistä vanhempi eli **Suuri Timo**. On ilmeistä, että Suuri Timo johti kotitalouttaan myös vuonna 1890 ja hänen nimensä jäi tuolloin mekitsemättä rippikirjaan kirkonpalvelijan väärinkäsityksen johtuen.¹¹¹

Toinen myöskin isoisen puoleinen eläjä keskellä kylää oli **Petrini Timo** (hänestä mainitaan tietäjänä A. R. Niemen kirjassa >>Vienan läänin runonlaulajat ja tietäjät>> v. 1921, siv. 1156) eli **Suuri-Timo** sukunimeltään **Karhu**, jolla oli nuorempi veli nimeltään myös Timo ja jota sanottiin Pieneksi Timoksi. Tämä nuorempi veli asui suuren talon vesipirtissä eli alasissa. Kun sitten näille molemmille veljeksille tuli pojat, joiden kummankin nimeksi annettiin Vasselei, alettiin **Suuren Timon Vasseleita nimittää Ylisen Vasseleiksi** ja toista – Alasen Vasseleiksi. Viimeksimainittu oli Arhippaisen Miihkalin Moarien mies, josta >>laulumoakari>> Moarieta alettiin nimittää Alasen akaksi.¹¹²

Petrini Timo (Karjalassa: **Karhu-Timo**). Elää vielä Latvajärvessä, ja on jo 90 v. vanha. ”Oli miehen mies nuorena, oli miehen muikku”, Toimeliaisuudellaan hankki Timo miehuutensa päivinä talonsa hyvään kuntoon, ja muutenkin eli hyvissä varoissa. Kun oli talo rakennustenkin puolesta hyvässä kunnossa, sattui tulipalo, joka muutti tuhkaksi Timon vaivannäöt. Suurilla ponnistuksilla Timo sai kuntoon uudet rakennukset. Nuorempana oli Timolle uskottu siihen aikaan kylläkin tärkeä ”golovan” (kunnan vanhimman) virka.

Timolla oli useita aikamiehiksi varttuneita poikia, mutta ei ainoastakaan isän turvaa tullut. Timo-vanhuksen elämä on viime vuosikymmenellä ollut köyhyyttä ja puutetta. Vaimonsa joka myöskin eli hyvin vanhaksi kuoli vasta noin 4 vuotta takaperin.

Timo osasi paljon runoutta. Kerrotaan hänen ennen nureksineen sitä, kuin runojen kerääjät aina kääntyvät Timon naapurin Arhippaisen Miihkalin puoleen, vaikka hän, Timo olisi ainakin yhtä etevä, etevämpikin runomies kuin Arhippani Miihkali.¹¹³

(Pieni-Timo)

5.2. Karhu Timo Petrinpoika

(Timofei 2. Petrov Kargujev)

Synt. n. 1822 Latvajärvi

Puoliso: Pelageja

Synt. n. 1826

Lapset: Vasselei ja Mark

Laj.K.

Toinen myöskin isoisen puoleinen eläjä keskellä kylää oli **Petrini Timo** (hänestä mainitaan tietäjänä A. R. Niemen kirjassa >>Vienan läänin runonlaulajat ja tietäjät>> v. 1921, siv. 1156) eli Suuri-Timo sukunimeltään Karhu, jolla oli nuorempi veli nimeltään myös **Timo** ja jota sanottiin **Pieneksi Timoksi**. Tämä nuorempi veli asui suuren talon vesipirtissä eli alasissa. Kun sitten näille molemmille veljeksille tuli pojat, joiden kummankin nimeksi annettiin Vasselei, alettiin Suuren Timon Vasseleita nimittää Ylisen Vasseleiksi ja toista – **Alasen Vasseleiksi**. Viimeksimainittu oli Arhippaisen Miihkalin Moarien mies, josta >>laulumoakari>> Moarieta alettiin nimittää Alasen akaksi.

Pieni Timo kuoli melko nuorena ja pojat ottivat eron kantatalosta, ottivat jopa osan rakennuksiakin. Näin Suuren Timon ennen vankka talous alkoi luisua hajaannuksen tietä.¹¹⁴

Suuren Timon kotitalouden jälkeen vuoden 1890 rippikirjaan on merkitty 68-vuotias **Timofei Pjotrinpoika Kargujev** nuoremman eli **Pienen Timon** johtama kotitalous. Isännän 64-vuotias **Pelageja**-vaimon lisäksi samaan kotitalouteen kuuluivat vanha avioparin kaksi poikaa eli 36-vuotias **Vasili**, hänen 34-vuotias vaimonsa **Maria Miihkalintytär**, 32-vuotias **Mark**, hänen 28-vuotias vaimonsa **Anna** sekä kummankin nuoren avioparin lapset. Vuonna 1900 kyseisen kotitalouden johtajaksi on merkitty Vasili Timofeinpoika Kargujev nuorempi. Isännän lisäksi kotitalouteen kuuluivat hänen vaimonsa ja nuorempi veljensä vaimoineen sekä kummankin parin lapset. Vanhojen isännän ja emännän kuoltua joskus 1890-luvulla kyseinen kotitalous muuttui 5b2-tyyppisestä suurperheestä veljesperheeksi.

Rippikirjojen tarkastelu osoittaa Karhun veljesten eli Suuren Timon ja Pienen Timon jakaneen kotitaloutensa virallisesti vuotta 1890 edeltävänä aikana. Silti ei ole mitään syytä epäillä perimätiedon paikkaansapitävyyttä siltä osin, että Karhun veljekset puolisoineen ja jälkeläisineen olivat ennen jakoa asuneet useita vuosia eri asuinrakennuksissa Suuren Timon johtaessa väljästi asuvaa suurperhettä. Käytettävissä ei ole tietoja siitä, missä vaiheessa maanviljelyyn erikoistuneet Karhun veljekset lunastivat kotitalouden viljelyksessä olevat maat valtiolta, mikä oli ehtona virallisuonteiselle maanjaolle. Suuren Timon ja Pienen Timon asuminen eri kotitalouksina vuonna 1890 osoittanee kuitenkin, että kumpikin pyrki itsenäisen kotitalouden isännäksi ja jako toteutettiin heti kun se tuli mahdolliseksi.¹¹⁵

(Ylisen Vasselei)

5.1.1. Karhunen Vasselei Timonpoika

Laj.K.1.

Synt. n. 1854

Alettiin Suuren Timon Vasseleita nimittää **Ylisen Vasseleiksi**.¹¹⁶

Vuoden 1890 rippikirjan mukaan Latvajärvellä asui mm 62-vuotias, leskiemännäksi merkitty Irina Kargujeva. Samaan kotitalouteen kuuluivat hänen poikansa, 36-vuotias **Vasili Timofeinpoika** vaimoineen ja lapsineen.¹¹⁷

Vasselei Ahonen, kuuluisan haapavaaralaisen tietäjän Moissein Kuzman jälkeläisiä neljännessä polvessa.

Vähän yli 20-vuotias Vasselei oli ollut silloin (vuosina 1947-1950) kuljettamassa postia Vuokkiniemestä Latvajärveen. Hän piti vakituksena pysähdys- ja lepopaikkanaan tien varrella olevaa **Ylisen taloa Kaskolassa**. Siinä hän useamman vuoden aikana tutustui hyvin talon väkeen ja saavutti myös vanhan emännän, Ylisen Santran erikoisen suosion.¹¹⁸

Latvajärvi

(Alasen Vasselei)

5.2.1. Karhunen Vasselei Timonpoika

Laj.K.1.

Synt. n. 1854, Latvajärvi

Puoliso: 1.1.1.1.8.6. Perttunen Muaria Miikalintyttö

Laj.P.6.

(Muarie Mihailovna Perttueva)

Synt. 01.04.1857, Latvajärvi

Muaria on naimisissa Latvajärvellä **Alasen Vasseleilla**.¹¹⁹

Alasen Vasseleiksi. Viimeksimainittu oli **Arhippaisen Miihkalin Moarien** mies, josta >>laulumoakari>> Moarieta alettiin nimittää Alasen akaksi.¹²⁰

Arhippaisen Miihkalin kaksi tytärtä Outi (Jevdokia) Karhujevan (86) eli Nihvon Onton akan ja **Muarie Karhujevan** eli **Alasen Vasselein** akan.¹²¹

Perttusen suvun laulajista täsmensimme vielä Miihkalin tyttären **Muarien** syntymävuoden. Kun Risto Bogdanoff laulatti häntä v. 1927, Muarien iäksi on merkitty tuolloin 78 vuotta. Kirkonkirjoista ilmenee, että ”huhtikuun 1 pv. 1857 Latvajärven kylässä talonpojalle Mihaile Arhipov Perttueffille ja hänen lailliselle vaimolleen Pelageja Fofanovalle – molemmat oikeauskoisia – syntyi tytär **Marija**”. Näinollen Muarie oli 70 vuoden iässä v. 1927.¹²²

Toinen myöskin isoisen puoleinen eläjä keskellä kylää oli Petrini Timo (hänestä mainitaan tietäjänä A. R. Niemen kirjassa >>Vienan läänin runonlaulajat ja tietäjät>> v. 1921, siv. 1156) eli Suuri-Timo sukunimeltään Karhu, jolla oli nuorempi veli nimeltään myös Timo ja jota sanottiin Pieneksi Timoksi. Tämä nuorempi veli asui suuren talon vesipirtissä eli alasissa. Kun sitten näille molemmille veljeksille tuli pojat, joiden kummankin nimeksi annettiin Vasselei, alettiin Suuren Timon Vasseleita nimittää Ylisen Vasseleiksi ja toista – **Alasen Vasseleiksi**. Viimeksimainittu oli **Arhippaisen Miihkalin Moarien mies**, josta >>laulumoakari>> Moarieta alettiin nimittää Alasen akaksi.

Pieni Timo kuoli melko nuorena ja pojat ottivat eron kantatalosta, ottivat jopa osan rakennuksiakin. Näin Suuren Timon ennen vankka talous alkoi luisua hajaannuksen tietä.¹²³

5.2.2. Karhunen Mark Timonpoika

Synt. n. 1858

Puoliso: Anna

Synt. n. 1862

Laj.K.2.

6. Karhunen

(Kargujev)

Puoliso: Jevdokija

Synt. n. 1849

Lapset: Anton, Ivan ja Jevdokija

Laj.K.

Latvajärvellä vuonna 1910 asunut, 61-vuotiaan lesken **Jevdokija Kargujevan** johtama kotitalous. Vanhan emännän johtamaan avioperheyksikköön kuuluivat hänen 23-vuotias poikansa **Ivan** ja 20-vuotias tyttärensä **Jevdokija**. Lisäksi samassa kotitaloudessa asuivat leskiemännän vanhin poika, 35-vuotias **Anton**, hänen 33-vuotias vaimonsa Anastasija sekä avioparin alaikäiset lapset.¹²⁴

6.1. Karhunen Ontto

(Antton Kargujev)

Synt. n. 1875

Puoliso: Anastasia

Synt. n. 1877

Laj.K.1.

6.2. Karhunen Ivan

(Kargujev Ivan)

Synt. n. 1887

Laj.K.2.

6.3. Karhunen Jevdokia

(Kargujev Jedokija)

Synt. n. 1890

Laj.K.3.

1. Karhunen Jeremie

Lapset: Mihail

Laj.K.

1.1. Karhunen Mihail Jefiminpoika

(Mihail Jefimov)

Synt. 1840

Puoliso: 1.1.1.4. Perttunen Maura Iivanantyttö

(Mavra Ivanovna Perttujeva)

Synt. 1851

Laj.K.

Laj.P.

Maura eli Marppa – eli 90 vuoden vanhaksi. **Miihkali Jeremienpojan** vaimo.¹²⁵

Vaikka ei tiedetä mitään ehdoista, joilla vuosia sitten oman talonsa ylläpidosta luopuneet **Mihail** ja **Mavra Kargujev** oli hyväksytty **Jefim Kargujevin** kotitalouden asukkaiksi, tällaisen ratkaisun tarkoituksena selvästi oli turvata kyseisen ikääntyneen pariskunnan toimeentulo.¹²⁶

Näin ensimmäisenä tarkasteluvuonna (1890) omana taloutenaan asuneet 50-vuotias **Mihail Kargujev** ja hänen 39-vuotias vaimonsa **Mavra** muuttivat vuoteen 1900 mennessä sukulaistaloon, jota johti 48-vuotias leski **Anna Kargujeva**.

Leskiemännän johtamaa avioperheyksikköön kuuluivat hänen poikansa, 17-vuotias Maksima ja 15-vuotias Ivan. Sukulaislesken johtamassa kotitaloudessa oli tuolloin kaiketi pulaa työvoimasta, joten **Mihail** ja **Mavra Kargujev** asuivat kyseisessä kotitaloudessa pikemminkin yhtiömiesten tai alivuokralaisten kuin hoidokkien asemassa.¹²⁷

Vuonna 1900 Anna Kargujeva johti omaa kotitalouttaan. Leskiemännän kahden jälkeläisen lisäksi samassa kotitaloudessa asuivat 60-vuotias **Mihail Lezev (vai onko Mihail Kargujev ?)** ja hänen 49-vuotias vaimonsa **Mavra**, joka 10 vuotta aiemmin esiintyivät oman kotitaloutensa isäntäparina.

Vaikka viimeksimainitun avioparin tarkkaa asemaa tässä 6e-tyyppisessä suurperheessä ei tiedetä, hoidokkilesken nouseminen kompleksisen kotitalouden päähenkilöksi vaikuttaa suorastaan poikkeukselliselta järjestelyltä. Aikavälillä 1890-1900 leski Anna Kargujavan sekä ikääntyvien lapsettomien puolisojen eli **Mihail** ja **Mavra Lezevin** asemassa tapahtuneet muutokset voidaan ehkä selittää olettamalla, että tämä aviopari luopui joillakin, meille tuntemattomaksi jäävillä ehdoilla johtajuudestaan heitä nuoremman lesken hyväksi. Vuonna 1910 tuolloin 58-vuotias leski Anna Kargujeva edelleen toimi kompleksisen kotitalouden päähenkilönä.

Kyseinen 5b1-tyyppinen kantaperhe koostui leskiemännästä ja hänen pojistaan, joista vanhempi eli 27-vuotias Maksim oli hakenut vaimokseen 20-vuotiaan Ksenjan.

Mihail ja **Mavra Kargujevit** olivat kolmanteen tarkasteluvuoteen mennessä muuttaneet toiseen kotitalouteen, jota johti heidän kaukainen sukulainen, 79-vuotias Jefim Kargujev. Johtajuudestaan jo 1890-luvulla luopunut vanha pariskunta joutui seuraavalla vuosikymmenellä vaihtamaan asuinpaikkaansa. **Mihail** ja **Mavra Kargujevin** poismuutto leski Anna Kargujevan johtamasta kotitaloudesta vie pohjan oletukselta, että alun perin tämä ikääntyvä pariskunta olisi hyväksynyt lesken ja tämän jälkeläiset kotitaloutensa jäseniksi ja luopunut johtajuudesta heidän hyväksi nimenomaan sillä ehdolla, että uudet asukkaat sitoutuvat huolehtimaan vanhusten ylläpidosta. Vaikka edellähahmoteltu tapahtumien kulku jää monelta osin arvailujen varaan, tämä harvinainen tapaus osoittaa, että alaikäisten poikiensa kanssa hoidokiksi joutuneella keski-ikäisellä leskinaisella oli ainakin joskus mahdollisuus nousta oman kotitalouden päähenkilöksi.¹²⁸

Vuonna 1910 tuolloin 70-vuotias **Mihail Kargujev** ja hänen 59-vuotias vaimonsa asuivat toisen kaukaisen sukulaisensa, 79-vuotiaan Jefim Kargujevin johtamassa kotitaloudessa.¹²⁹

7. Karhunen Jefim

Synt. 1831

Laj.K.

Vuonna 1910 tuolloin 70-vuotias Mihail Kargujev ja hänen 59-vuotias vaimonsa asuivat toisen kaukaisen sukulaisensa, 79-vuotiaan **Jefim Kargujevin** johtamassa kotitaloudessa. Tämä kotitalous käsitti kahdeksan asukasta, joita olivat isäntä, hänen vaimonsa ja naimattomaksi jäänyt sisarensa sekä avioparin **25-vuotias poika** vaimoineen ja lapsineen. Isännän ja hänen jälkeläisensä johtamista täydellisistä avioperheyksiköistä koostuva kotitalous pärjäsi kaiketi hyvin omalla työvoimalla. Vaikka ei tiedetä mitään ehdoista, joilla vuosia sitten oman talonsa ylläpidosta luopuneet Mihail ja Mavra Kargujev oli hyväksytty Jefim Kargujevin kotitalouden asukkaiksi, tällaisen ratkaisun tarkoituksena selvästi oli turvata kyseisen ikääntyneen pariskunnan toimeentulo.¹³⁰

7.1. Karhunen Jefiminpoika

Synt. 1885

Laj.K.1.

7. Karhunen

Puoliso: Anna

Synt. 1852

Lapset: Maksim ja Ivan

Laj.K.

Näin ensimmäisenä tarkasteluvuonna (1890) omana taloutenaan asuneet 50-vuotias Mihail Kargujev ja hänen 39-vuotias vaimonsa Mavra muuttivat vuoteen 1900 mennessä sukulaistaloon, jota johti 48-vuotias leski Anna Kargujeva. Leskiemännän johtamaa avioperheyksikköön kuuluivat hänen poikansa, 17-vuotias Maksima ja 15-vuotias Ivan. Sukulaislesken johtamassa kotitaloudessa oli tuolloin kaiketi pulaa työvoimasta, joten Mihail ja Mavra Kargujev asuivat kyseisessä kotitaloudessa pikemminkin yhtiömiesten tai alivuokralaisten kuin hoidokkien asemassa.¹³¹

7.1. Karhunen Maksima

Synt. 1883

Puoliso: Ksenja

Synt. 1890

Laj.K.1.

Vuonna 1890 94-vuotiaan Ignat Kargujevin johtamassa 5e-tyyppisessä suurperheessä isännän lähisukulaisten lisäksi asuivat 37-vuotias leski Anna Kargujeva sekä tämän poikansa eli 7-vuotias Maksim ja 5-vuotias Ivan.

Vuonna 1910 tuolloin 58-vuotias leski Anna Kargujeva edelleen toimi kompleksisen kotitalouden päähenkilönä. Kyseinen 5b1-tyyppinen kantaperhe koostui leskiemännästä ja hänen pojistaan, joista vanhempi eli 27-vuotias Maksim oli hakenut vaimokseen 20-vuotiaan Ksenjan.¹³²

7.2. Karhunen Ivan

Synt. 1885

Laj.K.2.

1900-luvun vaihteen Latvajärveltä tunnetaan yksi tapaus, jolloin hoidokkinaiselle lapsineen tarjoutui mahdollisuus sosiaaliseen nousuun, Vuonna 1890 94-vuotiaan Ignat Kargujevin johtamassa 5e-tyyppisessä suurperheessä isännän lähisukulaisten lisäksi asuivat 37-vuotias leski Anna Kargujeva sekä tämän poikansa eli 7-vuotias Maksim ja 5-vuotias Ivan. Vuonna 1900 Anna Kargujeva johti omaa kotitalouttaan. Leskiemännän kahden jälkeläisen lisäksi samassa kotitaloudessa asuivat 60-vuotias Mihail Lezev (vai onko Mihail Kargujev ?) ja hänen 49-vuotias vaimonsa Mavra, joka 10 vuotta aiemmin esiintyivät oman kotitaloutensa isäntäparina. Vaikka viimeksimainitun avioparin tarkkaa asemaa tässä 6e-tyyppisessä suurperheessä ei tiedetä, hoidokkilesken nouseminen kompleksisen kotitalouden päähenkilöksi vaikuttaa suorastaan poikkeukselliselta järjestelyltä. Aikavälillä 1890-1900 leski Anna Kargujan sekä ikääntyvien lapsettomien puolisojen eli Mihail ja Mavra Lezevin asemassa tapahtuneet muutokset voidaan ehkä selittää olettamalla, että tämä aviopari luopui joillakin, meille tuntemattomaksi jäävillä ehdoilla johtajuudestaan heitä nuoremman lesken hyväksi. Vuonna 1910 tuolloin 58-vuotias leski Anna Kargujeva edelleen toimi kompleksisen kotitalouden päähenkilönä. Kyseinen 5b1-tyyppinen kantaperhe koostui leskiemännästä ja hänen pojistaan, joista vanhempi eli 27-vuotias Maksim oli hakenut vaimokseen 20-vuotiaan Ksenjan.

Mihail ja Mavra Kargujevit olivat kolmanteen tarkasteluvuoteen mennessä muuttaneet toiseen kotitalouteen, jota johti heidän kaukainen sukulainen, 79-vuotias Jefim Kargujev. Johtajuudestaan

jo 1890-luvulla luopunut vanha pariskunta joutui seuraavalla vuosikymmenellä vaihtamaan asuinpaikkaansa. Mihail ja Mavra Kargujevin poismuutto leski Anna Kargujevan johtamasta kotitaloudesta vie pohjan oletukselta, että alun perin tämä ikääntyvä pariskunta olisi hyväksynyt lesken ja tämän jälkeläiset kotitaloutensa jäseniksi ja luopunut johtajuudesta heidän hyväksi nimenomaan sillä ehdolla, että uudet asukkaat sitoutuvat huolehtimaan vanhusten ylläpidosta. Vaikka edellähahmoteltu tapahtumien kulku jää monelta osin arvailujen varaan, tämä harvinainen tapaus osoittaa, että alaikäisten poikiensa kanssa hoidokiksi joutuneella keski-ikäisellä leskinaisella oli ainakin joskus mahdollisuus nousta oman kotitalouden päähenkilöksi.¹³³

8. Karhu Riiko
(Grigori Kargujev)
Lapset: Arhip

Laj.K.

Latvajärvi Talo 35

8.1. Karhu Arhippa Riionpoika

(Arhip Grigorjevits Kargujev)

Puoliso: 1.2.2. Pappinen Agrippina Omassuntyttö

Synt. 1853, Niskajärvi

Vihitty: 25.05.1875

Lapset: Ioan

Laj.K.1.

Nij.P.2.

Talo 35) Karhun Arhippa.¹³⁴

Agrippina synt. 1853, k.. ? Hänet vihittiin latvajärveläisen talonpojan **Arhip Grigor Kargujevan** kanssa 25.05.1875. Heillä oli poika Ioan synt. 23.04.1874.¹³⁵

Kargujev Ivan Arhipanpoika
Synt. 23.04.1874

Laj.K.1.1.

1. Karhu Arhip
Lapset: Matti

Vuk.K.

1.1. Karhu Matti Arhipanpoika
Lapset: Pekka

Vuk.K.1.

Karhu Pekka Matinpoika
Latvajärvi, Rysänvaara

Vuk.K.1.1.

Puoliso: 1.2.2. Mäkelä Iro Mikintyttö

Vuokkiniemi, Levielahti

Lapset: Bertta

Vuk.M.2.

Karhu Olga Matintyttö

Vuk.K.1.2.

Vuokkiniemi

Garmujev Bertta Pekantyttö
(Bertta Petrovna Karhu)

Vuk.K.1.1.1.

Synt. 14.11.1932, Petroskoi

Puoliso: Garmujev Santeri Simananpoika

Synt. 09.06.1927, Riinuojärvi

Pir.G.8.1.2.

Marina nai Riinuojärveen Juurikan Simana eli Simana Karmujev. Vuonna 1968 Marina asui **Santeri**-poikansa luona Vuokkiniemen Kyyrölässä entisessä Panhilan Iivanan ja Ahein talossa.¹³⁶

Simana Huotarinhojan tytär Jenny Vatanen (o.s. Garmujeva) ja Jennyn veli **Santeri Simananpoika Garmujev** asuvat perheineen Vuokkiniemessä.¹³⁷

Bertta Petrovnasta jos kenestä voi käyttää neuvostoajan ylevää luonnehdintaa. Hän on kulttuurinen.

Hän kävi syntymässä 14. marraskuuta vuonna 1932 Peroskoissa, missä hänen äitinsä suoritti opettajatutkinnon. Äiti oli vuokkiniemeläisiä, Levielahden Mikin Iro, ja hänestä tuli opettaja vienälaiskyliin, ensin Pirttilahteen ja Venehjärveen, sitten Vuokkiniemeen jonne perhe muutti Bertan olessa neljävuotias. Isä Pekka Karhu oli latvajärveläisiä, Rysänvaaran Arhipan Matin Pekka.¹³⁸

Bertta tutustui riinuojärveläiseen Santeri Simananpoika Garmujeviin, joka oli ollut hänen äitinsä oppilaita Vuokkiniemessä. Bertta oli avioituessaan 19-vuotias, hänen äitinsä kuoli vuonna 1952.¹³⁹

1. Karhunen

Laj.K.

Puoliso: Marfa

Synt. 1809

Ainoa Latvajärvellä vuonna 1890 esiintyvä perheetön kotitalous purkautui seuraavaan tarkasteluvuoteen mennessä. Ensimmäisenä tarkasteluvuonna kylässä asuivat omana kotitaloutena 81-vuotias leskinainen **Marfa Kargujeva** ja hänen 56-vuotias leskiminiänsä **Anna**. Vuosina 1900 ja 1910 kyseisiä leskiä ei mainita ainakaan Latvajärven asukkaina. Heidän korkea ikänsä huomioon ottaen kyseisten leskien voidaan olettaa kuolleen joskus ennen vuosisadan vaihdetta. On toki mahdollista, että leskiemännän kuoltua Anna Kargujeva muutti pois kylästä.¹⁴⁰

1.1. Karhunen

Laj.K.

Puoliso: Anna

Synt. 1834

1. Karhu Piminä

Laj.K.

Lapset: Rotja

1.1. Karhu Rotja Piminänpoika

Laj.K.

Synt. n. 1814

Kuollut n. 1884, Latvajärvi

Lapset: Petri

Rotka Piminän poika kuollut Latvajärvellä noin 1884 paikoilla yli 70 vuoden vanhana. Köyhä eläjä hän ikänsä oli, joskus kävi Veneähellä – Sungun seuduilla – savun kirjoituksessa – kerjuulla -.

Suutarin ammattia Rotka myöskin harjoitti, mutta jokapäiväiseksi suutariksi häntä mainitaan. Rotkalla oli eräs paha virka takanaan. Kerran hän lehmikarjasta varasti härän, jonka hän sitten siellä metsässä tuohiropposessa keitti ja pisteli poskeensa. Noin pahaan tekoon kuitenkin Rotkan lienee nälkä pakoittanut.¹⁴¹

1.1.1. Karhu Petri Rotjanpoika

Laj.K.

Petrini Timo; Latvaj.

”Karhu-Timo.” ”Oli miehien mies nuorena, oli miehen muikku.” Bor:n tiedon mukaan ovat Latvajärven Karhut = Karhuset, joita oli lähes puoli kylää, tulleet Orihvedeltä Suomesta, noin kahdeksan miespolvea sitten. Timo oli Karjalaisen käydessä 81 v. vanha, muistinsa menettänyt ja heittänyt pois ”syntiset” lorut, ei ruvennut enää laulamaan, koska ”kirja sanou, jotta siitä tulou synti”. Kertoi ukkonsa, Roto Piminänpojan, ja Piminä olleen suuria tietäjiä ja laulajia. Niinpä oli Piminä kerran loitsinut vetehisen kivelle ja pakottanut hänet pyytämään anteeksi sitä, että oli vaivannut erästä ihmistä (Karj.). Tästä Rotka Piminänpojasta, kuollut Latvaj:ssä n. v. 1884 yli 70:n v:n vanhana, on opettaja Petri Lesoni muistoonpannut sivistyshistoriallisesti hauskan muistelmaa. Rotka oli ikänsä köyhä eläjä ja hänen nimeensä liittyi eräs paha kolttonen: hän oli kerran lehmikarjasta varastanut härän, jonka metsässä keitti tuohiropposessa ja pisti poskeensa! Tähän oli hänet nälkä pakottanut. – Vanhana kärsi Timokin köyhyyttä ja puutetta. Eli vielä v. 1908 90:n v. vanhana. Oli osannut paljon runoutta ja kerrotaan hänen ennen nureksineen sitä, että runojen kerääjät aina kääntyivät Timon naapurin, Arhippaisen Miihkalin puoleen, vaikka hän, Timo, olisi muka ollut ainakin yhtä etevä, etevämpikin runomies, kuin Arhippainen Miihkali.¹⁴²

Miihkalia parempana laulajana oli itseään pitänyt Petrini Timo eli Karhu Timo, joka oli tietäjä jo monetta polvea, sillä hänen ukkonsa (isoisänsä) Rotja Piminänpoika ja tämän isä Piminä olivat hänen kertomansa mukaan olleet suuria tietäjiä ja laulajia. Karhu-Timo oli Iivo Marttiselle valittanut sitä, että kerääjät aina menivät hänen naapuriinsa Miihkalin luo eivätkä ymmärtäneet hänen arvoaan. Borenius kuitenkin laulatti Timoakin, mutta ei saanut häneltä runsasta saalista.¹⁴³

Vuonna 1890 94-vuotiaan Ignat Kargujevin johtamassa 5e-tyyppisessä suurperheessä isännän lähisukulaisten lisäksi asuivat 37-vuotias leski Anna Kargujeva sekä tämän poikansa eli 7-vuotias Maksim ja 5-vuotias Ivan.

Vuonna 1910 tuolloin 58-vuotias leski Anna Kargujeva edelleen toimi kompleksisen kotitalouden päähenkilönä. Kyseinen 5b1-tyyppinen kantaperhe koostui leskiemännästä ja hänen pojistaan, joista vanhempi eli 27-vuotias Maksim oli hakenut vaimokseen 20-vuotiaan Ksenjan.¹⁴⁴

1. Karhunen Iknatta

Laj.K.

Puoliso: Lukki

Synt. n. 1818, Latvajärvi, Vasonvaara

Lapset: Iivana

Iivanaisen Iknatan leski, Lukki; Latvaj.

Latvajärvessä Vasovaaralla syntynyt, v. 1877 n. 57 v. vanha. Kiitti miestänsä erittäin hyväksi laulajaksi. Tämä oli laulanut Kajaanissa 30 v. takaperin pormestarille ja muille, mutta lauluja ei oltu muistiinpantu. Lukki eli Lesosen mukaan vielä v. 1908 yli 90 v:n vanhana miniänsä luona. Oli taitava häävirsien itkettäjä. Vanhana elätti itseään kerjuulla.¹⁴⁵

Lukki, Iivanaisen Iknatan leski, vielä elää, jo on yli 90 vuoden vanha. Leskenä Lukki jo on ollut kauan aikaa. Nykyään Lukki elää minjansa luona, joka myöskin on leski ja joka elättää lapsiaan ja anoppimuoriaan kerjuulla, kuleksien talvisin Suomessa. Lukki on taitava häävirsien itettäjä. Ollen leskenä, lapsia kasvattaissa hänen on täytynyt käydä savuja kirjoittamassa (kerjuulla) Veneähellä (arvattavasti Vienan meren ja Sungun seutuvilla).¹⁴⁶

Näin Latvajärvellä vuonna 1908 asunut **Iivanaisen Iknatan leski**, yli 90-vuotias **Lukki** asui niin ikään leskeksi jääneen miniänsä luona. Tämä keski-ikäinen nainen, jonka nimeä ei mainita, elätti lapsiaan ja anoppiaan tekemällä talvisin kerjuumatkoja Suomeen. Tarkempien tietojen puuttuessa on mahdoton sanoa, olivatko kerjuumatkat niin tuottoisia, että niiden aikana saaduilla ruokatarvikkeilla pystyi elämään ympäri vuoden, vai viljelijätkö kaksi kyseistä leskeä mahdollisesti jonkin verran maata ja pitivät he karjaa.¹⁴⁷

1.1. Karhunen Iivana Iknattanpoika Synt. n. 1835

Laj.K.

Iknattaini Iivana, Karhusia
Laulanut Boreniukselle.¹⁴⁸

Iknattaini Iivana, Karhusia; Latvaj.

Oli Bor:n laulattaessa elok. 21:nä v. 1879 Kuopiossa 44 vuotias. Bor:lle ilmoittanut pokaswna oppineensa runonsa akonlahtelaiselta Homaselta Iivanalta, joka silloin oli ollut keskiikäinen mies ja jolla oli täti Latvajärvessä. Iivanan isä oli ollut Homa, tietäjä. Bor. arvelee, että tämä Homa oli Simanaini Homa, Omenaisia, joka veljenpojan, Lytän Ossipan, Bor:lle antaman tiedon mukaan on ollut seudun paras laulaja (ks. Homa). I. Kuljeksi ikänsä kaupalla, milloin Suomessa, milloin Pietarin ympäristöllä; kuoli kauppamatkoillaan Ristijärvellä pääsiäisen aikana v. 1893 55 :n vuoden vanhana.¹⁴⁹

Iknattaini Iivana Karhusie syntynyt Latvajärvellä ja kuoli kauppamatkoilla Jokikylässä, Ristijärven pitäjää, Oulun lääniä. Ikänsä Iknattaini Iivana kuleksi kaupoilla milloin Suomessa milloin Pietarin ympäristöllä, mutta kesiksi hän aina tuli kotiin kiireempiä töitä tekemään.¹⁵⁰

Latvajärvi

Vasonvaara

Karhu Homa

Laj.K.

Mutta oli kyläläisten joukossa monia todellisia tervaskantojakin. Sadan vuoden ikään, vähän alle tai yli eläneitä Nikolai muistaa peräti neljätoista:

10) Vasonvuaran Homa eli Karhun Homa 102 vuotta.¹⁵¹

Latvajärvi

Vasonvaara

Karhu Kirilä

Laj.K.5.

Latvajärvi, Vasonvaara

Puoliso: Marina Spiireintyttö

Laj.

Latvajärvi, Vasonvaara
Lapset: Timo, Oleksei, Anni ja Okahvie

Mari Kyyrösen äiti Anni oli Latvajärven läheltä Vasonvaarasta, Suomen rajaa lähinnä olevasta talosta. Hän oli mustapartaisen **Karhu-Kirilän** ja tämän pienen, ketterän vaimon **Marinan** tytär. Marina oli myös vasonvaaralaisia; hänen lapsuudenkotinsa oli aivan mieholan naapurina.¹⁵²

Murmansk

Karhu Timo Kirilänpoika

Laj.K.5.1.

Latvajärvi, Vasonvaara

Marina-ämmö eli **Timo**-poikansa perheessä, mutta kuoli melko nuorena, samoin kuin Kirilä-ukkokin. Timo-enon myöhemmästä kohtalosta Mari kertoi: ”Timo läksi pois sieltä Vasonvaarasta kokonah ta se mäni tuonne Murmaanih. Sielä se asu siitä loppuikäh ta se on siitä kuollun jo, aikoja. Oli sillä poikoa ta tyttöki, Timolla.” Kysyin: ”No mintäh sinne Murmanih läksi?” Mari: ”Kun tuli oikein hallavuosi semmoni, jottei tullun mitänä, vuuvun tuloksie, niin se läksi sieltä parempoa ettsimäh siitä, kun oli se hallanpaikka semmoni se Vasonvaara.” Ja sinne meni sitten Timo; kun kerran Muurmanniin läksi, ei hän vanhaan kotiinsa enää palannut, ei edes käymäselä tullut käymään.¹⁵³

Amerikka

Karhu Oleksei Kirilänpoika

Laj.K.5.2.

Latvajärvi, Vasonvaara

Toinen Mari Kyyrösen enoista, **Oleksei**, ei hänkään eleytynyt elämään Vasonvaarassa. Oleksei muutti ensin Suomeen, naikin suomalaisen – Härmästä vai Vöyriitä, sitä Mari ei muistanut – ja lähti sitten Amerikkaan, sen jälkeen kun Timo-veli oli jättänyt Vasonvaaran. Oleksei matkusti Amerikkaan ensin yksin, mutta kutsui sitten perheenkin perässä. ”Tykkeän paremmakse tämän Ameriikan vehnäleivän kun Vasonvoaran pettuleivän, jotta tealä rupien asumah”, oli Oleksei kirjoittanut Anni-sisareleen.¹⁵⁴

Vasonvuvaralla oli kymmenkunta taloa. Asukkaita Nikolai muistaa vain muutaman, sillä kylä oli niin lähellä Suomen rajaa, etteivät rajavartiosotilaat eivätkä vanhemmatkaan alaikäisiä sinne päästäneet: Rodka-Vasselein poika (sukuaan Lesosia), **Karhu Oleksei** ja Ryysän Matti. Kirjailija Ilmari Kianto mainitsee Vasonvuvaran taloja luetellessaan seuraavat: Miinan Kliimo, **Oleksein talo**, Orttosen talo, Vasselein talo, Orttosen Jeremein talo ja Spiirisen Ontsin talo.¹⁵⁵

Venejärvi Talo 28

Niskala

Lesonen Anni Kiriläntyttö

Laj.K.5.3.

(Anni Kargujeva)

Latvajärvi, Vasonvaara

Puoliso: Lesonen Jehhimä Ortjonpoika

Vej.L.1.1.4.

Lapset: Markke, Moarie, Okku, Petri ja Iivana

Jehhimä, joka meni naimisiin **Anni Karhun** kanssa; Anni oli Latvajärven Vasonvaarasta, viimeisestä talosta ennen rajaa. Myös Jehhimä eli joukkoineen Niskalassa. Jehhimällä ja Annilla oli useita lapsia: Markke (kuoli 30-vuotiaana poikamiehenä); tyttäret Moarie (meni miehelään Vuokkiniemen Kyyrölään) ja Okku (meni naimisiin Vittsaniemen Hilipän kera ja lähti miehensa.

kanssa »Venöähellä» hyvää etsimään), neljäs ja viides olivat Petri ja Iivana - nämä kaksi veljestä tekivät uuden talon kilometrin päähän Niskalasta Ahoon eli Njokanahoon (kartassa n:o 27).¹⁵⁶

Piakkoin muutti kotoaan velipuolensa luo Niskalaan myös **Jehhimä**. Hän nai Latvajärven Vasonvaarasta **Anni Karhun**. Annin äiti, Marina Spiireintyttö, oli myös kotoisin Latvajärven Vasonvaarasta, aivan naapurista. Jehhimälle ja Annille syntyi 5 lasta, joista järjestyksessä toinen oli Moarie (synt. 1883). Juhannuspäivänä v. 1903 »Kyyrö Matin Ontrei» kihloi 20-vuotiaan Moarien ja vei hänet petrunpäivänä vaimokseen Vuokkiniemen Kyyrölään.¹⁵⁷

Venejärvi Talo 10

(Rotjon Poavila)

Lesonen Okahvie Kiriläntyttö

Laj.K.5.4.

(Okahvie Kargujeva)

Latvajärvi, Vasonvoara

Puoliso: Lesonen Poavila Rotjanpoika

Vej.L.2.1.1.

Lapset: Marina, Outi, Miihkali, Iivana, Kuisma ja Nasto

Rotjon poika **Poavila** oli nainut läheltä Suomen rajaa Vasonvoarasta **Okahvie Karhun**, joka oli Moarie Kyyrösen äidin Annin sisar. Rotjon Poavila rakensi itselleen oman pirtin (kartassa n:o 10). Taloon jäi vanhempien kuoltua vain kaksi tyttöä.¹⁵⁸

Annin sisar **Okahvie** joutui naimisiin Venejärveen **Roton Poavilalle**. Poavila oli saamaton ja sairaalloinen mies, ja kun Okahviekkin vielä alkoi sairastella, perhe eli ”hyvin köyhäsesti”.¹⁵⁹

Karhu Kondrat

Laj.K.1.

Lapset: Vasselei, Ontsi ja Iro

Latvajärvi Talo 5

(Sramppa-Vasselei)

Karhu Vasselei Kondratanpoika

Laj.K.1.1.

(Kondratan poika)

Lapset: Simana

Talo 5) Karhun Vasselei eli Sramppa-Vasselei (Kondratan poika).¹⁶⁰

Samassa rytäkässä paloi Samppa-Vasselein talo, kylän suurimpia. Se lienee ollutkin hyökkäjien pääkohde; siinä näet sijaitsi suomalaisten esikunta.¹⁶¹

Latvajärvi Talo 6

(Kondratan poika)

Karhu Ontsi Kondratanpoika

Laj.K.1.2.

Talo 6) Karhun Ontsi (Kondratan poika).¹⁶²

Venejärvi Talo 24

Huhtiniemi

(Njäppy-Riiko)

Lesonen Iro Kontratantyttö

Laj.K.1.3.

(Karhu)

Kuollut n. 1910

Latvajärvi

Puoliso: Lesonen Riiko Vasseleinpoika

Vej.L.7.2.

Lapset: Huotari, Ontrei ja Anni

Venejärvestä Latvajärveen päin mennessä. oli Huhuiniemessä. kaksi taloa: Njähpy-Iivana (n:o 23) ja Njähpy-Riiko (n:o 24); isäntiä kutsuttiin myös nimillä Ruisukon Iivana ja Ruisukon Riiko. Iivana ja Riiko olivat veljeksiä, tulleet Venejärven Njähpylästä. »Ensin eletti yhdessä, siitä erotti.» Riion talo, joka oli kyhätty kokoon kotitalon aitoista, oli Latvajärveen johtavan tien suussa, Iivanan taas paremmin »järvipuolella». Riion vaimo oli Latvajärvestä Iro Kontratantytty (kuollut n. v. 1910). Riolla ja Irolla oli lapsia Huotari, Ontrei ja Anni. Isä Riiko Vasseleinpoika ajoi rahtia, kävi Oulussa ja Kajaanissa ja Vienan Kemissä. Huhuiniemen Riolla oli muuten Venejärven ainoa poro, muisteli Kyyrösen Moarie. Riiko ajeli porolla kotiajoja, silla. aikaa kun pojat olivat hevosajossa tukkimetsässä. Kesäksi Riiko pani poronsa saareen - ja sieltä karhu sen kerran söi!

Riolla oli myös »koltunan» taitoja. Hän kävi mm. Venejärven Niskalassa lehmiä loitsimassa, kertoi Niskalan tytär Moarie Kyyrönen. Annin äiti Iro oli hänkin meikoinen tietäjä.¹⁶³

Karhu Simana Vasseleinpoika

Laj.K.1.1.1.

Latvajärvi

Puoliso: Ioileva Muarie

Synt. 22.08.1915, Kivijärvi

Kuollut 20.07.2004, Kostamus

Vihitty 1934

Lapset Viktor, Vera ja Vieno

Moarie Ioileva-Karhu kuoli Kostamuksessa 20.07.2004. Hän oli syntynyt 22.08.1915 Vuokkiniemen Kivijärven kylässä 1914. Vanhemmat olivat: äiti Malahvien Vasselein tytär Anni, sukuaan Marttisista ja isä kylän venäläisen koulun opettaja Ivan Iljits Ioilev, kotoisin Argangelista.

Muarie meni vuonna 1934 naimisiin naapurikylän pojan, latvajärveläisen Simana Karhun kanssa. Avioliitosta syntyi kolme lasta, joista kuitenkin kaksi pienintä Viktor ja Vera, menehtyi raskaalla evakkomatkalla Tseljabinskin alueella Itä-Uralilla. Lähtökiireessä mukaan tullut käsikäyttöinen ompelukone pelasti Muarien ja viisivuotiaan Vieno-tyttären. Ompelutöitä vastaan perhe sai elintavikkeita ja rahaa. Aviomies Simana, joka oli pahasti haavoittuneena lähetetty perheen luo, teki lisäksi suutarin töitä. Niin selvittiin vuoteen 1945, jolloin pitkä kotimatka alkoi.¹⁶⁴

Muarien eli tarkemmin sanottuna Malahvien Vasselein Annin Muarien. Annihan oli naimisissa opettaja Ioilevin kanssa ja tämä Maria Ivanovna, kuten meillä sanotaan, tulee siis sinun serkukseksi. Hän asuu Uhtualla, mutta matkustaa joksikin aikaa Kostamukseen, missä hänen tyttärensä Vieno miehineen ja lapsineen elää. Muariella miehenä oli latvajärveläinen Simana Karhu, Sramppa-Vasselein poika.¹⁶⁵

Lähdeluettelo:

¹ Pöllä, Matti 1995: Vienan Karjalan etnisen koostumuksen muutokset 1600-1800-luvulla, s. 83.

² Pöllä, Matti 1995: Vienan Karjalan etnisen koostumuksen muutokset 1600-1800-luvulla, s. 129-134.

³ Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 1. s. XXXIX..

-
- ⁴ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900, s. 594. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 805. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura Helsinki 2001. ISSN 0355-1768. ISBN 951-746-242-5. RT-print Oy, Pieksämäki 2001.
- ⁵ Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 4. s. 1105.
- ⁶ Virtaranta, Helmi 1975: Castrenianumin Toimitteita 12, Vienan runonlaulajia ja tietäjiä, s. 22.
- ⁷ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 71.
- ⁸ Punalippu n:o 11/1976. s. 71.
- ⁹ Punalippu n:o 11/1976, s. 70.
- ¹⁰ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 201-203.
- ¹¹ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 56-57. Vammalan Kirjapaino Oy, Vammala 1972. ISBN 951-26-0179-6 (sid). ISBN 951-26-0180-X (nid) . 263 sivua.
- ¹² Karjalan Heimo n:o 3-4/1992, s. 61. Latvajärvi – Kalevalan kehto.
- ¹³ Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 1, s. XXXIX.
- ¹⁴ Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 4, s. 1076.
- ¹⁵ Punalippu n:o 10/1976, s. 13.
- ¹⁶ Punalippu n:o 10/1976, s. 15.
- ¹⁷ Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 4, s. 1041-1142.
- ¹⁸ Virtaranta, Helmi 1975: Castrenianumin Toimitteita 12, Vienan runonlaulajia ja tietäjiä, s. 23.
- ¹⁹ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900, s. 233.
- ²⁰ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 71.
- ²¹ Karjalan Heimo n:o 3-4/1992, s. 61. Latvajärvi – Kalevalan kehto.
- ²² Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 71.
- ²³ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 201-203.
- ²⁴ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 203.
- ²⁵ Karjalan Heimo n:o 3-4/1992, s. 61. Latvajärvi – Kalevalan kehto.
- ²⁶ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 56-57.
- ²⁷ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 201.
- ²⁸ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 56-57.
- ²⁹ Karjalan Heimo n:o 3-4/1992, s. 61. Latvajärvi – Kalevalan kehto.
- ³⁰ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 201-203.
- ³¹ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 201-203.
- ³² Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 201-203.
- ³³ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 201-203.
- ³⁴ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 56-57.
- ³⁵ Karjalan Heimo n:o 3-4/1992, s. 61. Latvajärvi – Kalevalan kehto.
- ³⁶ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 56-57.
- ³⁷ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 72.
- ³⁸ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 201-203.
- ³⁹ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 201-203.
- ⁴⁰ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 56-57.
- ⁴¹ Punalippu n:o 11/1976, s. 71.
- ⁴² Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 201-203.
- ⁴³ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 125.
- ⁴⁴ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 127.
- ⁴⁵ Virtaranta, Helmi 1975: Castrenianumin Toimitteita 12, Vienan runonlaulajia ja tietäjiä, s. 37.
- ⁴⁶ Kivelä Marjut. Sydämessä Kalevalalainen Kansa, s. 98.
- ⁴⁷ Karjalan Heimo n:o 3-4/2002, s. 40.
- ⁴⁸ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 56-57.
- ⁴⁹ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 231.
- ⁵⁰ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 56-57.
- ⁵¹ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 140.
- ⁵² Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 118.
- ⁵³ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 140.
- ⁵⁴ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 140.
- ⁵⁵ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 71.
- ⁵⁶ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 186.
- ⁵⁷ Vienan Viesti n:o 2/Tammikuun 30.pnä 1998.
- ⁵⁸ Lahti-Argutina Eila. 2001. Olimme joukko vieras vaan, s. 195. Venäjänsuomalaiset vainouhrit Neuvostoliitossa 1930-luvun alusta 1950-luvun alkuun. Vammalan kirjapaino Oy Vammala 2001.

-
- ⁵⁹ Paajaste, Kai, 2006. Tupenkolahuttajien mailla – Vuokkiniemi esihistoriasta toiseen maailmansotaan; Sakari Vuoristo: Suuri Terrori. s. 408.
- ⁶⁰ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 71.
- ⁶¹ Karjalan Vartia n:o 23, Suomussalmella 02.12.1920. Uusinta painos 2002, Toimittanut Heikki Tarma. Kustantanut Karjalan Sivistysseura
- ⁶² Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 127-128.
- ⁶³ Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, nauhoitearkiston tietokanta.
- ⁶⁴ Karjalan Vartia n:o 13, Suomussalmella 15.09.1920, Uusinta painos 2002, Toimittanut Heikki Tarma. Kustantanut Karjalan Sivistysseura.
- ⁶⁵ Vuoristo Sakari. Suvulta Suvulle II, s. 235. Suomessa kauppiaina toimineita Vienan ja Aunuksen miehiä.
- ⁶⁶ Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kyliä kiertämässä, s. 61.
- ⁶⁷ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 56-57.
- ⁶⁸ Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 1. s. XXXIX.
- ⁶⁹ Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 4. s. 1145.
- ⁷⁰ Virtaranta, Helmi 1975: Castrenianumin Toimitteita 12, Vienan runonlaulajia ja tietäjiä, s. 57.
- ⁷¹ Virtaranta, Helmi 1975: Castrenianumin Toimitteita 12, Vienan runonlaulajia ja tietäjiä, s. 10.
- ⁷² Karjalan Heimo n:o 3-4/1992, s.60-61. Latvajärvi – Kalevalan kehto.
- ⁷³ Punalippu n:o 10/1976, s. 28.
- ⁷⁴ Punalippu n:o 10/1976, s. 28.
- ⁷⁵ Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kyliä kiertämässä, Karjalaiskylien entistä elämää Venehjärvestä Kostamukseen. s. 20-24.
- ⁷⁶ Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kyliä kiertämässä, s. 24-25.
- ⁷⁷ Punalippu n:o 10/1976, s. 28.
- ⁷⁸ Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kyliä kiertämässä, s. 24-25.
- ⁷⁹ Karjalan Heimo n:o 3-4/1992, s. 61. Latvajärvi – Kalevalan kehto.
- ⁸⁰ Perttu, Pekka. Väinämöisen venehen jälki. Punalippu n:o 11/1976 s. 50-89.
- ⁸¹ Punalippu n:o 10/1976, s. 26.
- ⁸² Perttu, Pekka. Väinämöisen venehen jälki. Punalippu n:o 11/1976 s. 50-89.
- ⁸³ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 205.
- ⁸⁴ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 205.
- ⁸⁵ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 205.
- ⁸⁶ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 205.
- ⁸⁷ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 205.
- ⁸⁸ Karjalan Heimo n:o 3-4/1992, s.60-61. Latvajärvi – Kalevalan kehto.
- ⁸⁹ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 246.
- ⁹⁰ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 212-213.
- ⁹¹ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 212-213.
- ⁹² SAT- 5685/76 Uhtuan alueen kuolinluettelo.
- ⁹³ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 246.
- ⁹⁴ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 186.
- ⁹⁵ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 212-213.
- ⁹⁶ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 212-213.
- ⁹⁷ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 213-214.
- ⁹⁸ Karjalan Heimo n:o 3-4/1992, s. 59.
- ⁹⁹ Karjalan Heimo n:o 11-12/1991, s. 220. Nikolai Karhu; Minun ukkoni Lokinainen.
- ¹⁰⁰ Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kyliä kiertämässä, Karjalaiskylien entistä elämää Venehjärvestä Kostamukseen. s. 220.
- ¹⁰¹ Karjalan Heimo n:o 3-4/1992, s. 61. Latvajärvi – Kalevalan kehto.
- ¹⁰² Karjalan Heimo n:o 3-4/1992, s. 61. Latvajärvi – Kalevalan kehto.
- ¹⁰³ Karjalan Heimo n:o 3-4/1992, s. 61. Latvajärvi – Kalevalan kehto.
- ¹⁰⁴ Karjalan Heimo n:o 3-4/1992, s. 61. Latvajärvi – Kalevalan kehto.
- ¹⁰⁵ Karjalan Heimo n:o 3-4/1992, s. 61. Latvajärvi – Kalevalan kehto.
- ¹⁰⁶ Karjalan Heimo n:o 3-4/1992, s. 61. Latvajärvi – Kalevalan kehto.
- ¹⁰⁷ Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 1. s. XXXIX. Kalevalan-Aineiset Kertovaiset runot. Toisinnot 1-700. Julkaissut Helsinki 1908 Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Kirjapainon osakeyhtiö.
- ¹⁰⁸ Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 4. s. 1156. Loitsuja: Toisinnot 822-2132. Lisiä Toisinnot 2133-2543. Elämäkerrallisia tietoja runojen laulajista Hakemistoineen. Julkaissut Helsinki 1921 Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Kirjapainon OY.

- ¹⁰⁹ Niemi Markku. Vienan Runokylät, Kulttuuriopas. s. 38. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 618. Kirjapaino Raamattutalo Pieksämäki 1995. ISBN 951-717-824-7. ISSN 0355-1768. 160 sivua.
- ¹¹⁰ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 182. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 805. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura Helsinki 2001. ISSN 0355-1768. ISBN 951-746-242-5. RT-print Oy, Pieksämäki 2001.
- ¹¹¹ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 182. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 805. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura Helsinki 2001. ISSN 0355-1768. ISBN 951-746-242-5. RT-print Oy, Pieksämäki 2001.
- ¹¹² Punalippu n:o 11/1976, s. 70.
- ¹¹³ Virtaranta, Helmi 1975: Castrenianumin Toimitteita 12, Vienan runonlaulajia ja tietäjiä, s. 55-56.
- ¹¹⁴ Punalippu n:o 11/1976, s. 70.
- ¹¹⁵ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 182-183.
- ¹¹⁶ Punalippu n:o 11/1976, s. 70.
- ¹¹⁷ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 182. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 805. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura Helsinki 2001. ISSN 0355-1768. ISBN 951-746-242-5. RT-print Oy, Pieksämäki 2001.
- ¹¹⁸ Perttu, Pekka. Väinämöisen venehen jälki. Punalippu n:o 11/1976 s. 50-89.
- ¹¹⁹ Virtaranta, Helmi 1975: Castrenianumin Toimitteita 12, Vienan runonlaulajia ja tietäjiä, s. 10.
- ¹²⁰ Punalippu n:o 11/1976, s. 70.
- ¹²¹ Karjalan Heimo n:o 3-4/1992, s.60-61. Latvajärvi – Kalevalan kehto.
- ¹²² Karjalan Heimo n:o 11-12, s. 193. Mielenkiintoisia tietoja Arkangelin aluearkistosta.
- ¹²³ Punalippu n:o 11/1976, s. 70.
- ¹²⁴ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 178.
- ¹²⁵ Punalippu n:o 1/1976, s. 104.
- ¹²⁶ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 200.
- ¹²⁷ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 200.
- ¹²⁸ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 232.
- ¹²⁹ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 200.
- ¹³⁰ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 200.
- ¹³¹ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 200.
- ¹³² Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 232.
- ¹³³ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 232.
- ¹³⁴ Karjalan Heimo n:o 3-4/1992, s. 61. Latvajärvi – Kalevalan kehto.
- ¹³⁵ Pusin, Sirkka. Espoo 06.07.2003.
- ¹³⁶ Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kylä kiertämässä, s. 200.
- ¹³⁷ Tervasoiva, Aino. Laukkurin tyttärentytär muistelee, s. 18.
- ¹³⁸ Myllykangas Maija, 2009; Aitsemme Vuokkiniemi. s.169
- ¹³⁹ Myllykangas Maija, 2009; Aitsemme Vuokkiniemi. s.171
- ¹⁴⁰ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 200.
- ¹⁴¹ Virtaranta, Helmi 1975: Castrenianumin Toimitteita 12, Vienan runonlaulajia ja tietäjiä, s. 24. Helsinki 1975. Vammala 1975. Vammalan Kirjapaino Oy. Offset. ISBN 951-45-0646-4. 72 sivua. Aatu Kuronen v. 1907 / s. 7 – 12, Petri Lesonen v. 1908 / s. 15 – 42, Iivana Marttinen v.1908 / s. 49 – 67.
- ¹⁴² Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 4. s. 1156. Loitsuja: Toisinnot 822-2132. Lisiä Toisinnot 2133-2543. Elämäkerrallisia tietoja runojen laulajista Hakemistoinen. Julkaissut Helsinki 1921 Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Kirjapainon OY.
- ¹⁴³ Niemi Markku. Vienan Runokylät, Kulttuuriopas. s. 38. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 618. Kirjapaino Raamattutalo Pieksämäki 1995. ISBN 951-717-824-7. ISSN 0355-1768. 160 sivua.
- ¹⁴⁴ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 232.
- ¹⁴⁵ Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 4. s. 1100.
- ¹⁴⁶ Virtaranta, Helmi 1975: Castrenianumin Toimitteita 12, Vienan runonlaulajia ja tietäjiä, s. 24.
- ¹⁴⁷ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 415.
- ¹⁴⁸ Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 1. s. XL
- ¹⁴⁹ Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 4. s. 1101.
- ¹⁵⁰ Virtaranta, Helmi 1975: Castrenianumin Toimitteita 12, Vienan runonlaulajia ja tietäjiä, s. 24.
- ¹⁵¹ Karjalan Heimo n:o 3-4/1992, s.60-61. Latvajärvi – Kalevalan kehto.
- ¹⁵² Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 250. Muistiinpanoja tapauksista ja tapaamisista. Toimittanut Jaakko Yli-Paavola. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 582. Vammalan Kirjapaino Oy, Vammala 1993. ISBN 951-717-747-X. ISSN 0355-1768. 356 sivua.
- ¹⁵³ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 250.

-
- ¹⁵⁴ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 250.
- ¹⁵⁵ Karjalan Heimo n:o 3-4/1992, s. 59.
- ¹⁵⁶ Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kyliä kiertämässä, s. 19.
- ¹⁵⁷ Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kyliä kiertämässä, s. 29-30.
- ¹⁵⁸ Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kyliä kiertämässä, s. 16.
- ¹⁵⁹ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 250.
- ¹⁶⁰ Karjalan Heimo n:o 3-4/1992, s. 61. Latvajärvi – Kalevalan kehto.
- ¹⁶¹ Karjalan Heimo n:o 3-4/1992, s. 62. Latvajärvi – Kalevalan kehto.
- ¹⁶² Karjalan Heimo n:o 3-4/1992, s. 61. Latvajärvi – Kalevalan kehto.
- ¹⁶³ Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kyliä kiertämässä, s. 20-21.
- ¹⁶⁴ Karjalan Heimo n:o 7-8/2004, s. 112.
- ¹⁶⁵ Karjalan Heimo n:o 11-12/2005, s.155. Sakari Vuoristo; Sukutietoutta ja kylähistoriaa Iikan Matin kirjeiden kertomana.